

GOVORIMO HRVATSKI

broj 35
svibanj
2026.

školski list
Hrvatske
nastave
u Švicarskoj
Konfederaciji

Tema broja:
**HRVATSKE
LEGENDE**

Obilježili smo

Projekti povezuju

Iz naših učionica

Cipelice lutalice

RIJEČ urednice

Dragi učenici i roditelji, dragi ljubitelji Hrvatske nastave u Švicarskoj Konfederaciji - pred vama je novi, 35. broj školskog lista Govorimo hrvatski. Prisjetimo se zajedno protekle školske godine, jedne prekrasne pustolovine koja je sada već na izmaku. Bila je ovo godina u kojoj smo ugostili učitelje i umjetnike iz Hrvatske, obilježili brojne prigode, sudjelovali na izazovnim natjecanjima i ostvarili zamišljene projekte, a sve na dobrobit naših učenika. Na ovim stranicama pronaći ćete jedno obilje - kistom stvoren portret Katarine Zrinske, šarene sagene omiških gusara, mudro osmišljene križaljke, Dalmaciju zapetljanu u ribarsku mrežu, zov Sinjske alke, grubo platno nošnje, biserje hrvatske prirode, topao kruh naših majki, Trenkove vojnike i tragove istarskih divova. Hrvatske legende tema su ovog broja. Generacijama omiljene svoj djeci, ispričane glasovima naših predaka, hrvatske legende čvrsto nas vežu s našom domovinom i poviješću - s našim korijenima. Nadahnute vlastitim sjećanjima, i mi učiteljice poželjele smo pokazati ono dijete u nama, prisjetivši se čarobnih dana našeg djetinjstva kada smo i same slušale ove iste priče u krilu naših baka i djedova.

Dragi čitatelji, veliki, a posebno mali, želimo vam divovsku zabavu uz naš legendarni časopis!

Mirela Babić, glavna i odgovorna urednica

Govorimo hrvatski,

školski list Hrvatske nastave u Švicarskoj Konfederaciji (broj 35)

IZDAVAČ:

Udruga roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj Konfederaciji

NASLOVNICA:

Noa Banović, 4. r., Lausanne, Lucia Hajak, 4. r., Morges, Luca Love Lavelanet, 2. r., Ženeva,

LITERARNE UREDNICE I LEKTORICE:

Marina Bukovec, Ana Leko, Manuela Obad

LIKOVNE UREDNICE: Anita Banović, Zlata Maršić Ferić

ZABAVNI KUTAK: Jelena Marković

CIPELICE LUTALICE: Sanja Ostović

SUUREDNIKA I KOREKTORICA: Marta Obad

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Mirela Babić

GRAFIČKO OBLIKOVANJE LISTA: Mislava Bilić

TISAK: Oneumgraf Omiš

NAKLADA: 500

www.hds-ch.com

Učiteljice Hrvatske nastave

U ŠKOLSKOJ GODINI 2025./2026.

Anita Banović

Marina Bukovec

Marta Obad

Mija Rajič

Mirela Babić

Sanja Ostović

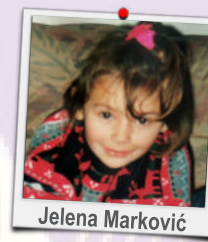
Nevena Čurković

Martina Kovačević
Rakonić

Ana Leko

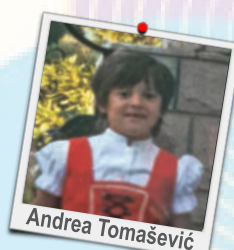
Jelena Marković

Zlata Maršić Ferić

Manuela Obad

Andrea Tomašević

SADRŽAJ

UVODNIK	2
NAŠ PONOS	3
OBILJEŽILI SMO	4
PROJEKTI POVEZUJU	8
TEMA BROJA: HRVATSKE LEGENDE	15
IZ NAŠIH UČIONICA	29
ZABAVNI KUTAK	36
UDRUGA RODITELJA	37
CIPELICE LUTALICE	39

1. NAGRADA NA LIKOVNOM NATJEČAJU

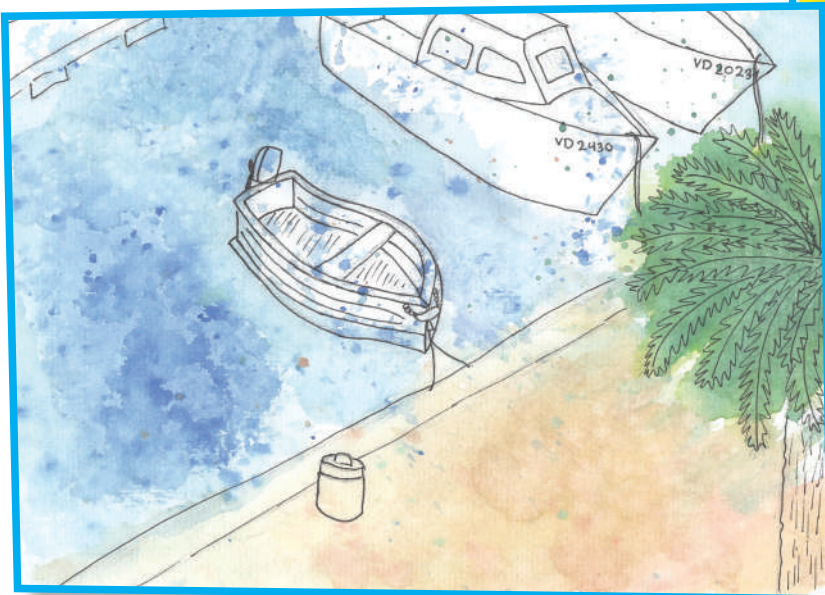
MOJA HRVATSKA

Pišu: Marta Obad i Martina Kovačević Rakonić, učiteljice

Adrian Šimić, učenik Hrvatske nastave iz nastavnog mjesta Zug, osvojio je 1. mjesto na likovnom natječaju „Moja Hrvatska“ u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Adrian je naslikao varaždinsku gradsku vijećnicu, a njegov rad izabran je među više od 300 pristiglih radova iz cijeloga svijeta. Ovaj uspjeh ostvario je na kraju prošle školske godine, kada je pohađao 1. razred. Na istom natječaju učenica Matea Paula Josefin Gmür-Lacić, 8. r., nastavno mjesto Wädenswil, nagrađena je za rad Vodice. Ponosni smo na njihov izniman uspjeh!

Varaždinska gradska vijećnica,
Adrian Šimić, 1. r., Zug

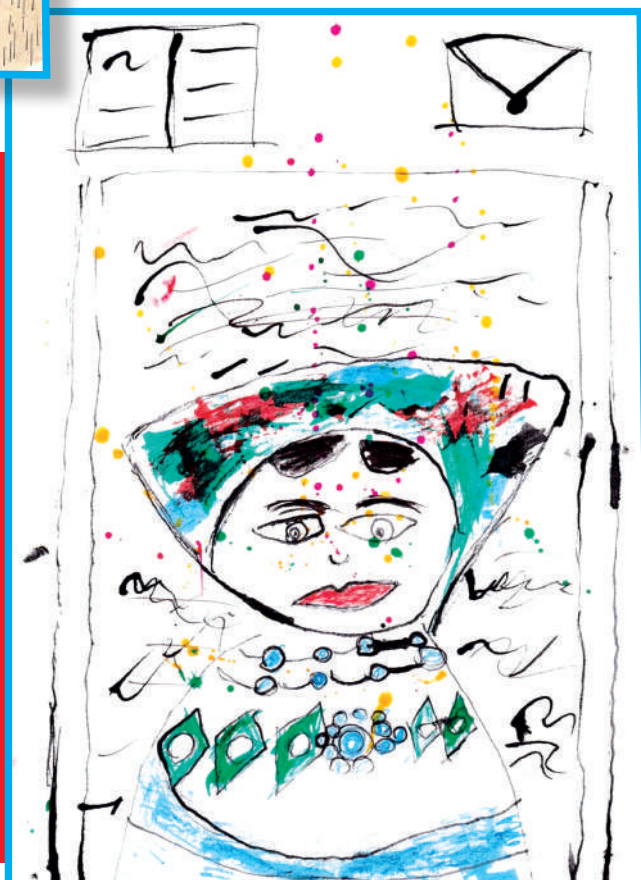
Vodice, Matea Paula Josefin Gmür-Lacić, 8. r., Wädenswil

NAŠI POHVALJENI UČENICI**Velikani hrvatske prošlosti**

Piše: Marina Bukovec, učiteljica

Učenici nastavnih mjesta Steinach, Heerbrugg i Schaffhausen sudjelovali su na desetom natječaju Velikani hrvatske prošlosti koji pozdravlja sudjelovanje učenika Hrvatske nastave u inozemstvu. Ovogodišnji motiv natječaja bila je Katarina Zrinski, iznimna i snažna žena, koja je svojim djelovanjem ostavila dubok trag u hrvatskoj povijesti i književnosti.

Eva Epet, učenica 2. r. Hrvatske nastave iz nastavnog mjesta Steinach, pohvaljena je za svoj portret Katarine Zrinski izrađen tehnikom tuša. Čestitamo!

Katarina Zrinski, Eva Epet, 2. r., Steinach,

Dani kruha na jugu i sjeveru Švicarske

Pišu: Andrea Tomašević i Marina Bukovec, učiteljica
Fotografije: Andrea Tomašević, učiteljica

Od 13. do 19. listopada 2025., u nastavnim mjestima kantona Ticino, prigodno su obilježeni Dani kruha. Bila je to prilika za razgovor o hrani i njezinom putu do obiteljskog stola, a naučili smo i kako se pravi kruh te druge vrste slasnih peciva od kojih smo mnoga kušali i na nastavi. Glavni događaj ostavili smo za nedjelju - sveta misa, priredba učenika iz Ascone i na kraju - uživanje u svježim, još toplim pecivima.

Sličan scenarij odvio se tjedan dana kasnije, u nedjelju, 26. listopada 2025., kada su učenici NM Schaffhausen uveličali obilježavanje Dana kruha koje je organizirala HKM Thurgau/Schaffhausen. U kratkom programu, kroz recitacije, učenici su pokazali kako izgleda put kruha od zemlje do stola te da je to proces u koji je potrebno uložiti puno truda.

Pozivamo vas na
DAN KRUHA
U Asconi

Ivan 6,35: "Ja sam kruh života; tko dolazi k meni, neće ogladnjeti, i tko vjeruje u mene, neće ožednjeti nikada."

PROGRAM
u nedjelju 19.10.2025.

- 09:30 h - sveta misa u Collegio Papio
- 10:15 h - kratak program učenika Hrvatske škole
- 10:30 h - svečani blagoslov donesenog kruha i pekarskih proizvoda

Terenska nastava učenika Hrvatske nastave u Baselu

Susret u dječjoj višejezičnoj knjižnici

JUKIBU

Piše: Jelena Marković, učiteljica

Dana 21. siječnja 2026., u dječjoj višejezičnoj knjižnici JUKIBU u Baselu, održan je dvojezični književno-glazbeni susret za djecu uz priču *Medo i klavir*, autora Davida Litchfielda. Ovaj topli i inspirativni događaj okupio je djecu, roditelje i učitelje u ozračju zajedništva, umjetnosti i višejezičnosti.

Susret je vodila Mija Rajič u ulozi pripovjedačice. Dojmljivo i emotivno provela je djecu kroz priču o medvjediću koji otkriva ljubav prema glazbi i hrabro slijedi svoje snove. Pripovijedanje je glazbeno popratila glazbenica Linda Markus koja je time produbila doživljaj priče i potaknula djecu na aktivno slušanje. Priča je snažno zaokružena u trenutku kada su djeca zajedno naučila i otpjevala pjesmu o prijateljstvu.

Nakon književno-glazbenog dijela uslijedila je kreativna radionica na kojoj su djeca izrađivala straničnike i narukvice za prijatelje. Kroz stvaralački rad promišljalo se o važnosti prija-

teljstva, podrške i pripadnosti. Radionica se pokazala vrijednom ne samo za djecu, već i za roditelje koji su tom prilikom razmijenili iskustva i savjete o odgoju djece u višejezičnom i multikulturnom okruženju.

Za učenike Hrvatske nastave ovakvi su susreti od posebne važnosti. Dvojezični pristup potiče razvoj jezičnih sposobnosti, jača samopouzdanje djece u korištenju oba jezika te doprinosi očuvanju materinskog jezika u inozemstvu. Istodobno, povezivanje književnosti i glazbe razvija emocionalnu inteligenciju, kreativnost i sposobnost izražavanja.

Učenici Hrvatske nastave s veseljem su se odazvali ovom događaju pokazujući zanimanje, otvorenost i radost sudjelovanja. Ovakvi susreti iznova potvrđuju koliko su književnost, glazba i zajedništvo snažan most među jezicima, kulturama i generacijama.

Nikolinja diljem Švicarske

Zürich

Morges

Schaffhausen

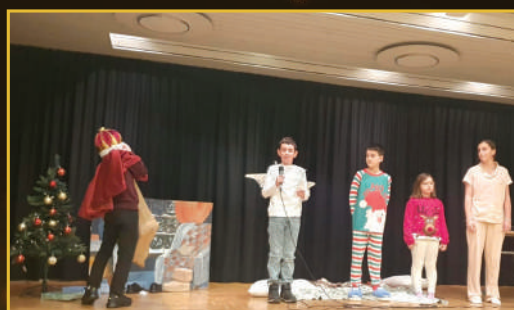
Villars-sur-Glâne

Altdorf

Arbon

Biel-Bienne

Sibylle Lovrić-Sep

Locarno

Suhr

BOŽIĆNA NOĆ ČITANJA

Škola
šutnje i
slušanja

Piše: Marina Bukovec, učiteljica

Fotografije: Marina Bukovec i Anita Banović, učiteljice

Čini li se i vama da je predbožićno vrijeme, vrijeme došašća, postalo previše glasno i užurbano?

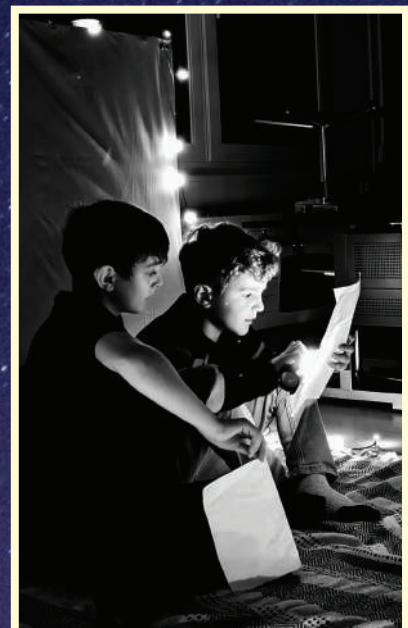
Poželjeli smo, stoga, unijeti malo mira u naše učionice organiziravši Školu šutnje i slušanja - točnije, „Božićnu noć čitanja“.

Na podovima učionica u Uzwilu, Usteru, Schaffhausenu, Steinachu, Heerbruggu, Frauenfeldu i Natersu raširile su se omiljene dekice i jastuci, a ponegdje u pratnji našao se i najdraži plišanac.

Ušuškali smo se, a zatim ugasili velika svjetla, upalili lampice, smirili se i prepustili slušanju.

Nekim učenicima ovo je bio prvi susret s čitanjem naglas, pogotovo na hrvatskom jeziku, ali unatoč početnim sumnjama, svi su se uspješno okušali u ulozi čitača i pripovjedača božićnih priča. Čak su se i neki prvašići ohrabрили!

Red dobrog štiva, toplog čaja i punča (s malim patuljcima koji su iskočili iz priča i smjestili se ravno na rub naših šalica) pa red kolačića i toplih fritula koje su spremile naše drage mame i bake – i vrijeme je proletjelo!

Heerbrugg

Naters

Uzwil

Schaffhausen

Učenci nastavnog mjesta Morges

Uhvaćeno mrežom

Bogatstvo Dalmacije

Straničnici i mali rječnici

DALMACIJA

Piše: Anita Banović, učiteljica

Fotografije: Anita Banović i Mirela Babić, učiteljice

Na što prvo pomislite kada čujete riječ Dalmacija?

Na more i masline ili možda na Dioklecijanovu palaču i zadarske Morske orgulje?

Dalmacija se proučavala na nastavnim mjestima Lausanne i Morges tijekom mjeseca rujna, dok su ljetne slike i mirisi te antičke hrvatske regije još bili živi u sjećanjima naših učenika.

Na geografskim kartama učenici su pronalazili manja i veća dalmatinska mjesta te brojne otoke. Pritom su istraživali kulturnu i prirodnu baštinu, kao i raznolik biljni i životinjski svijet ove regije. Projekt se nastavio kroz likovno-literarne radionice u kojima su učenici tehnikom glinamola izrađivali suvenire s motivima Dalmacije, šarene straničnike za knjigoljupce te male rječnike dalmatinskih izraza prevedene na francuski. Svi naši kreativni uratci na kraju su pronašli svoj put do učenika nastavnih mjesta učiteljice Mirele Babić, kao mali znak pažnje i uspomenu na zajednički projekt. Obogaćenju projekta pridonijela je i suradnja s Osnovnom školom „Josip Pupačić“ iz Omiša, koja nam je poslala ručno izrađene suvenire, veliku ribarsku mrežu, edukativne slikovnice i još mnogo toga. Udruzi roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj zahvaljujemo na financijskoj potpori.

Učenci nastavnog mjesta Fislisbach

Čitamo pristigla pisma

Čitamo darovane slikovnice

Piše: Marina Bukovec, učiteljica
Fotografije: Marina Bukovec
i Sanja Ostović, učiteljice

Hrvatske legende ove su školske godine zauzele posebno mjesto u našim učionicama i tema su našeg ovogodišnjeg časopisa.

Izrazito smo zahvalni na prilici da naš glavni i najveći ovogodišnji projekt, „Kreativne radionice hrvatskih narodnih legendi“, upotpuni i nado-

gradi temu koja se provlači kroz nastavu ove školske godine.

Od 19. do 27. ožujka 2026., ugostili smo dragu nam gošću iz Splita, pripovjedačicu i dramsku pedagoginju, spisateljicu i učiteljicu Jasminu Aleksandru Žiljak. Nositelj projekta bila je Udruga roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj, a projekt je financiran sredstvima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Održano je ukupno 12 radionica na 9 nastavnih mjesta diljem Švicarske. Od Bodenskog do Ženevskog jezera, radionice su održane u Dietikonu, Möhlinu, Nussbaumenu, Bernu, Landquartu, Schaffhausenu, Heerbruggu, Lausanni i Luzernu.

Radionice su se sastojale od umjetničkog pripovijedanja legendi, bajki i priča uz pomoć kamišibaja, japanskog papirnog kazališta, te jezičnog stvaralaštva, govornih vježbi, dramskih igara i tehnika, vježbi artikulacije, improvizacija, rada na tijelu i pokretu.

Stariji učenici bavili su se legendom o dolasku Hrvata na Jadran. Ta legenda i danas živi na slici hrvatskog slikara ma-

PROJEKT KREATIVNE RADIONICE HRVATSKIH NARODNIH LEGENDI

đarskog podrijetla Josipa Franje Miičkea, a zadatak učenika bio je napraviti živu sliku po uzoru na Miičkeovu. Učenici su samostalno podijelili uloge, osmislili kostime, a zatim je došao najbolji dio - glumačka improvizacija o problemima s kojima su se prvi Hrvati suočili po dolasku.

Radionice su tako postale prostor susreta – priče i djeteta, mašte i stvarnosti, riječi i osjećaja, naših učenika i naše Jasmine koja je donijela sa sobom toliko voljenu, toplu, izvornu hrvatsku riječ i ostavila nam čaroliju umjetnosti koja spaja, nadahnjuje i ostaje pohranjena u srcima.

U sklopu projekta, 23. ožujka 2026., održano je i stručno usavršavanje za učiteljice Hrvatske nastave u Švicarskoj koje se sastojalo od predavanja i iskustvene radionice na temu kreativnog pripovijedanja u nastavi i kamišibaja u odgojno-obrazovnom procesu.

Teme stručnog usavršavanja bile su artikuliranost govora, pravilno disanje, oslobađanje straha od javnog nastupa, uloga verbalne, ali i neverbalne komunikacije.

Naglašena je važnost kvalitetne pripreme za pripovijedanje, pažljivog odabira literature i legendi te dobrobit kamišibaja kao dragocjenog alata u razvoju jezično-komunikacijskih vještina u okviru nastave hrvatskog jezika.

Dan je bio ispunjen praktičnim vježbama koje će se upotrebljavati u nastavi i obogatiti je. Smijeha također nije nedostajalo, a moglo bi se reći da je ovo bio i svojevrsan team building na kojem su se učiteljice upoznale u nekim novim ulogama.

Heerbrugg

Landquart

Dietikon

U ugodnom društvu

Schaffhausen

Slušamo priču

Intervju s *Jasminom Aleksandrom Žiljak*

Što znači riječ kamišibaj i otkad postoji?

Kamišibaj u doslovnom prijevodu znači „papirnata igra“ ili „papirnato kazalište“. Povijest kamišibaja seže u 8. stoljeće kada su budistički svećenici puku pripovijedali o moralu na svcima, tzv. emaki-svcima.

U današnjem obliku postoji od 20-ih godina 20. stoljeća. Naime, tad se pojavio u Japanu.

Tko ga je i zašto izumio?

Legenda kaže da je kamišibaj kao tehniku pripovijedanja izmislio jedan Japanac, ali ne zna se tko.

U vremenu u kojem se teško živjelo, prodavač domaćih slatkiša jednog dana odlučio se okušati u pripovijedanju uz pomoć kamišibaja i na taj način nešto zaraditi. Biciklom je obilazio sela prevozeći kamišibaj, a pomoću dva štapića, koje je pronašao putem, stvarao je zvuk kojim je prizivao djecu, pričao im priče, a zatim i prodavao slatkiše.

Uskoro je ulicama Japana pripovijedalo puno kamišibajara. Pojavom televizije kamišibaj pada u zaborav, a sada se ponovno vraća kao metoda pripovijedanja zbog svoje umjetničke, ali i pedagoške vrijednosti i višedimenzionalnosti.

Kako funkcionira kamišibaj?

Kamišibaj funkcionira kao putujuće kazalište i multimodalni medij. To je najkraći mogući odgovor. On je zanimljivo putujuće kazalište koje podsjeća na stolno, ali to nije.

Sastoji se od butaja (drvenog okvira), ilustriranih kartica, drvenih palica (jošigi) i naravno, nezaobilaznog pripovjedača ili pripovjedačice - kamišibajca ili kamišibajke.

Kamišibaj se postavlja na stol, a zatim se čarobno otvaraju vratašca butaja koja podsjećaju na kulise. Postoje pravila kojim točno redosljedom se otvaraju koja vratašca. Pripovijeda se izvlačeći sliku po sliku, zapravo po nizu slika, ali različitom brzinom i različitim načinom čime se stvara posebna dramatizacija cijele priče. Naposljetku se ta vratašca zatvaraju i time se i čarolija zatvara...ili možda tek počinje.

Kamišibajac ili kamišibajka trebaju biti uvježbani pripovjedači i svojim tonom glasa, svojom izvedbom, pozicijom uz kamišibaj, mimikom, gestom i drugim pomagalima doprinijeti toj čaroliji.

Kako ste se počeli baviti kamišibajem?

Kad sam ga prvi put vidjela, zaljubila sam se. Ja jako volim priče i bajke, a volim i kazalište pa je kamišibaj spojio priču i kazalište. On je papirnato kazalište ili kazalište iz kovčega, a ja jako volim putovanja pa se u kamišibaju spojilo sve što volim.

Iz ljubavi prema kamišibaju prošla sam razne edukacije, učila kako se pripovijeda s kamišibajem, otkrila koja su pravila i otada se njime bavim.

Zašto ste odlučili pripovijedati djeci?

Shvatila sam da malo djece, ali i odraslih, zna za njega. Smatrala sam da bi im kamišibaj bio jako zanimljiv, poput neobičnog, egzotičnog kazališta koje dolazi k njima. Ubrzo sam počela pripovijedati u školama i vrtićima, a zatim u knjižnicama i općenito - gdje god me netko pozove, kao i vi u Švicarsku. Smijem li te pitati, je li tebi kamišibaj bio zanimljiv i zašto?

Učenica: Da. Zato što je neobičan način pričanja priče.

Koliko dugo se bavite kamišibajem i pripovijedanjem?

Kamišibajem se bavim otprilike 10 godina. Prije toga glumila sam i pripovijedala, a to mi je iskustvo pomoglo u onome što danas radim.

Zašto ste napisali slikovnicu „Ponosni slon“?

Teško je objasniti kako inspiracija dođe. Ja sam pisala i pisala,

i kasnije, kad je taj tekst malo odmorio, kao što ponekad tijesto ostavimo da malo odmori, taj sam tekst preoblikovala i uređivala. A rime su same tekle. Želja mi je da Ponosni slon donese vedrinu, ljubav i prijateljstvo i svijest o tome da smo lijepi kakvi jesmo, kakvi smo stvoreni.

Jeste li Vi izmislili priču „Kraljeva kći“?

Ne, ovo je hrvatska narodna priča, što znači da ju je izmislio netko nepoznat, nekad davno. Ona se prenosila s koljena na koljeno i tako se mijenjala jer je svatko dodavao i mijenjao dio priče.

Hoćete li nam ponovno doći u posjet?

Vrlo rado, ako me pozovete.

Tko izrađuje slike za kamišibaj?

Slike za legendu Kraljeva kći naslikala je Mia Čulić, mlada splitska likovna umjetnica, a koristim i slike koje je naslikao Martin Zalar, talentirani mladi umjetnik.

Koja je Vaša omiljena bajka ili legenda koju pripovijedate?

Teško mi je odlučiti. Drage su mi priča o Roku i Cicibeli, kao i legende o dolasku Hrvata i nastanku Tugara.

Intervju vodili učenici nastavnih mjesta Schaffhausen i Morges

Učenička pisma Jasmini

Aktivnosti tijekom radionice

Druženje nakon radionice

Nacrtaj mi priču - natječaj višejezičnog kamišibaja

Piše: Marina Bukovec, učiteljica

Sve dobre priče počinju neplanirano i uglavnom potpuno spontano, potaknute osjećajem i popraćene *a-ha* trenutkom. Tako nekako je bilo i s ovim natječajem. U vrijeme najintenzivnijeg planiranja naših kreativnih radionica s Jasminom Žiljak, kojoj je kamišibaj osnovni alat, objavljen je natječaj za izradu kamišibaja, k tomu višejezičnog! A tko je više uronjen u višejezičnost nego naši učenici?

Kamišibaj je format koji uključuje razne vrste umjetnosti, ali i komunikacijske mogućnosti te je instrument koji potiče razvoj širokog spektra vještina.

Ukratko, s djecom je trebalo izraditi kamišibaj priču u kojoj će se, barem jednom riječju, koristiti najmanje četiri jezika ili narječja. Kolegice Anita Banović i Mirela Babić te njihovi učenici odvažili su se krenuti u ovu pustolovinu s nama.

Odmah su se nametnule dvije priče koje smo željeli obraditi. Prva tema iz morskog svijeta, *Miss morskog dna*, nadovezuje se na temu morskih životinja koje smo obrađivali. Donosi nam poučnu priču o važnosti unutarnjih vrijednosti naspram vanjskog blještavila.

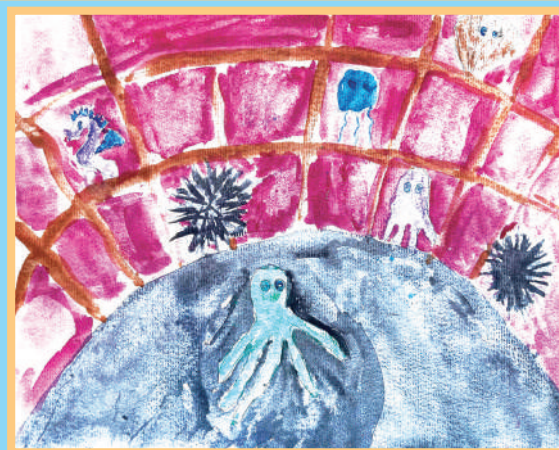
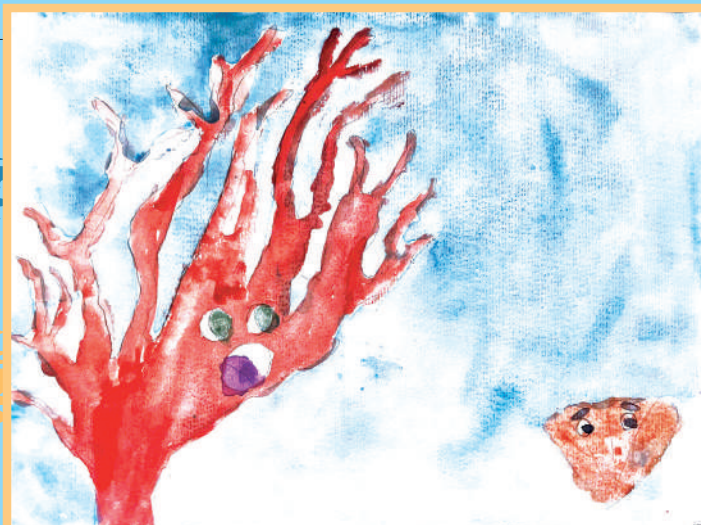
Druga tema su hrvatske legende koje smo već obrađivale sa svojim učenicima, ali smo stvaralačkim procesom htjele napraviti potpuno novu priču o tri hrvatska diva – Dragonji, Velom Joži i Kleku. Inspiraciju smo našle u Nazorovom *Velom Joži* koji navodi Dragonju kao Jožinog pradjeda, dok slikovnica, *Kako je Klekan postao mekan* Petre Petrač, spominje kako je Klek rođak Velog Jože.

Učenici su pustili mašti na volju i uskoro je nastala priča koju smo nazvali *Divovska priča* i koju vam s ponosom predstavljamo.

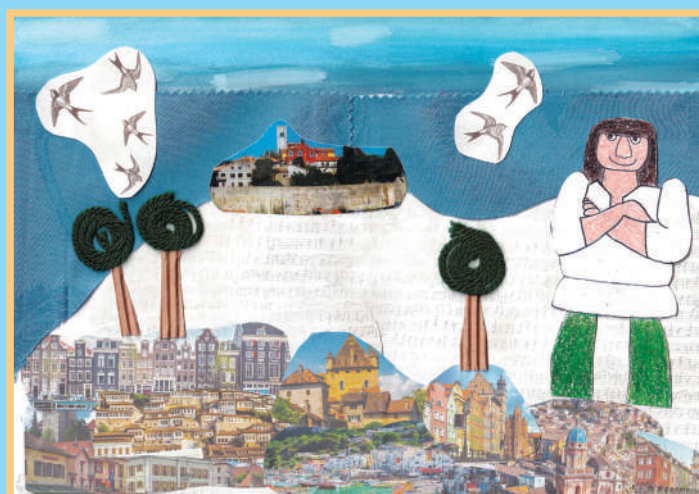
Likovni dio naših priča nastao je u dvije različite tehnike. Kako i priliči moru i podvodnom svijetu, za *Miss morskog dna* koristili smo tehniku vodenih boja, dok smo se u *Divovskoj priči* odlučili za tehniku kolaža.

Preostaje nam pričekati rezultate i nadati se uspjehu naših priča na natječaju u Hrvatskoj koji se održava u sklopu europske mreže višejezičnih kamišibaja – KAMILALA.

Stvaralački proces kojim su nastale ove priče donio nam je pregršt zadovoljstva i radosti te će nesumnjivo ostati duboko urezan u sjećanje svih naših učenika, a to je naša najveća nagrada.

Miss morskog dna

Divovska priča

Posjet iz Lijepe Naše – kad
nastavnice zamijene učionice

LEGENDA O HRVATSKOJ KRALJEVSKOJ KRUNI 1100. OBLJETNICA HRVATSKOG KRALJEVSTVA

Piše: Mija Rajič, učiteljica

Jedna od velikih zagonetki hrvatske povijesti sudbina je hrvatske kraljevske krune, poznate i pod nazivom Zvonimirova kruna, kojom su se krunili naši srednjovjekovni kraljevi. Možemo je pronaći na grbovima nekih hrvatskih gradova, poput Knina i Biograda, ali i Tomislavgrada u Bosni i Hercegovini, te na grbovima naših dviju županija, Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske. Hrvatska kruna je za vladavine kralja Bele IV. nestala u ratnim naletima Osmanlija i Mlečana, a s vremenom su se u narodu razvile legende o njezinoj sudbini.

Za naše učenike izdvojili smo ovu legendu koju donosi književnik Eugen Kumičić u svom djelu „Urota Zrinsko-Frankopanska“. On navodi kako su hrvatski plemenitaši Zrinski i Frankopani nakon pada srednjovjekovne Kraljevine Hrvatske sačuvali krunu starih hrvatskih kraljeva na način da su je zazidali u zidine grada Ozlja. Posebno je zanimljivo što se spominje zmaj koji, podno starog grada Ozlja, čuva blago Zrinskih i Zvonimirovu krunu.

Ovu su nam legendu usmenom predajom, uz mnoštvo materijala, u naše učionice u Švicarsku donijele nastavnice Elvira Sorić i Ankica Sučić zajedno s ravnateljicom Terezom Srdelić iz Srednje škole „Jure Kaštelan“ iz Omiša. Povodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva posjetile su nastavno mjesto Nussbaumen te za naše učenike organizirale jedno pravo kraljevsko sijelo.

Učenici iz Nussbaumena imali su priliku saznati mnoge informacije o životu Hrvata u srednjem vijeku te poslušati legende o hrvatskoj kraljevskoj kruni. Nastavnica Elvira Sorić preuzela je mjesto Mije Rajič te, održavši nastavu u Nussbaumenu, osjetila brojne kulturološke razlike u neposrednom radu s našim učenicima. Donijela nam je stranice jedne posebne slikovnice-bojanke, koja stihovima priča legendu o kruni kralja Tomislava, a

Hrvatska kraljevska
kruna, Luka Kovač, 7. r.,
Nussbaumen

Urotu su slomili, al državu
neće!, Dora Sabalić, 8. r.,
Nussbaumen

Legenda o zmaju koji čuva krunu kralja
Tomislava u ozaljskim zidinama,
Klara Justinić. 11. r., Nussbaumen

Portret Katarine Zrinski,
Klara Pušić, 4. r., Schaffhausen

Portret Katarine Zrinski, Patrik
Babić, 3. r., Steinach

koju su za naše učenike izradile njezine srednjoškolske učenice Petra Čagalj i Mia Boko. Nadahnuti spomenutom slikovnicom-bojankom stariji su učenici od nastavnice Elvire saznali kako se, polazeći od baštine, može osmisлити i stvoriti novi autorski rad. Šećer na kraju bile su srednjovjekovne frizure hrvatskih kneginja koje je učenicima isplela nastavnica Ankica Sučić.

More mi priča

Marina Fistanić, Alenka Munitić i Ljubica Bogdanović, nastavnice iz Osnovne škole „Josip Pupačić“ iz Omiša, imale su priliku okušati se u učionici hrvatske nastave u Oftringenu, na mjestu Zlate Maršić Ferić. Nastavi su prisustvovala i Milena Sladojević Jurčević i Andrijana Bašić, odgojiteljice predškolskog uzrasta iz Dječjeg vrtića „Omiš“.

Nastavnice su s učenicima iz Oftringena istraživale predivno podmorje Jadranskog mora i osvijestile važnost njegova očuvanja za buduće generacije. Donijele su slikovnice „More mi priča“ i „Otpadići“ koje su učenici proučavali s velikim zanimanjem.

Putujemo Hrvatskom

Piše: Marina Bukovec, učiteljica

Fotografije: Andrea Tomašević i Jelena Marković, učiteljice

Ove školske godine učenici Hrvatske nastave u Švicarskoj, pod mentorstvom učiteljica Andree Tomašević, Jelene Marković i Marine Bukovec, uključili su se u projekt „Putujemo Hrvatskom“ Osnovne škole Augusta Šenoae iz Zagreba koji omogućuje učenicima da na zabavan i kreativan način upoznaju Lijepu Našu. Naglasak je stavljen na samostalan učenički rad i istraživanje hrvatske kulture, povijesti i običaja.

Učenice Teresa i Celine iz Massagna sa svojim radom

Bjelovar

<p>Bjelovarski paviljon</p> <p>Bjelovarski paviljon stoji u centru grada i simbol je grada Bjelovara. Izgrađen je od bijelog keramičkog kamena.</p>	<p>Bjelovarski kvargi</p> <p>Svi u Bjelovaru u obitelji imaju. Koriste se ručno. Dobiva se od avstrijskog brašnog sira. Bjelovar razvija gradom sira jer ima dugu tradiciju proizvodnje mlijeka i sira.</p>
<p>BOK Festival (Bjelovarski odjeci kazališta)</p> <p>Bjelovarska kazališna družina koja se održava svake 200 godina odnosi vraćanje od kazališne družine. Sadržaj je predstava profesionalnih kazališta iz Hrvatske i svijeta, na djeci i za odrasle.</p>	<p>Barutana</p> <p>Barutana je spomenik postroju na pogrebnim i utrakama u blizini Bjelovara 28. rujna 1991.</p>
<p>Bilogora</p> <p>Biloga u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Jedna od najpišćih, ali najplodnijih župa u cijeloj Hrvatskoj. Čija je od turističarska i kulturna.</p>	<p>Bjelovarska pruga (Vlak u snijegu)</p> <p>Hrvatska železnica koja prima i stara železnica, na kojoj se održava železnički "Vlak u snijegu". Lokomotive se danas nalaze u "Kulturnom središtu Mate Lovraka" u Velikom Otokrcu.</p>

Toma Bukovec, 7. r., Frauenfeld, B kao Bjelovar

Radovi učenika iz Möhlina

Leona Martonović, 7. r., Möhlin

Radovi učenika iz Mutenza

Projekt Putujemo Hrvatskom u izradi - učenice Ivana i Cassia iz Biasce

Legenda o bijelom pastuhu

U stara vremena, kada su zvona s đakovačke katedrale tek počela odzvanjati ravnicom, pričalo se da u noćima punog mjeseca kroz maglu trči bijeli pastuh.

Dolazio je iz ergele Đakovo, bijeli lipicanac – najpoznatiji konj u Slavoniji. Nitko nije znao tko ga jaše – jer jahača nije imao. A opet, svatko tko bi ga vidio, tvrdio je da kao da ga je neka nevidljiva ruka vodila kroz polja žita. Stari su govorili da je to duh konja koji je nekada spasio grad Đakovo. Jedne noći, dok je oluja lomila krovove i prijetila da će zapaliti štale, jedan je pastuh razbio vrata, probudio čuvare i tako spasio cijelu ergelu od požara. Poslavši pomoć, pao je i sam uginuo od iscrpljenosti. Od tada, kažu, kad god Đakovu zaprijeti nevolja – pojavi se bijeli konj. Tih. Ne ostavlja tragove. Samo prođe kroz tišinu i nestane prije zore. A oni koji ga vide, tvrde da ih od tada prati sreća.

Katja Kovačević, 7. r., Hagendorf

Kneginja

U Slavoniji se nalazi jedan grad i u njemu dvorac u kojem je jako davno živjela prekrasna kneginja. Imala je dugu plavu kosu, zelene oči i lijepe naušnice sa srcima. Kneginja je nažalost ostala sama. Organizirala je viteški turnir. Vitez koji pobijedi postat će njen muž. Turnir je počeo, borbe su bile jedna za drugom, a pobjeđivao je Crni vitez. On je bio visok i jak, a lice mu se nije vidjelo jer je nosio kacigu. Crni vitez je bio pobjednik i njemu će pripasti kneginja, dvorac i grad. Kneginja se nije htjela za njega udati jer on nije bio Hrvat i znala je da neće biti dobar knez. Popela se na vrh kule dvorca i skočila je. Na mjestu gdje je umrla počele su rasti lijepe ruže. Grad je dobio ime Ružica grad, a ona će uvijek biti u našim pričama i srcima.

Lorena Jelović, 6. r., Oftringen

Bajkači, Ivana Matić, 2. r., Villars-sur-Glâne

Ružica grad, Aurora Cvitkušić, 1. r., Nika Franić, 2. r., Selma Stäuble, 2. r., Leonidas Adalis, 3. r., Teodora Čović, 3. r. i David Obad, 4. r., Altdorf

Vila Ružica, Angelina Stanić, 3. r., Neuenegg

Vila Ružica

Prije mnogo, mnogo godina živjela je vila Ružica. Imala je dugu plavu kosu do struka i haljinu prepunu šarenih cvjetova. Voljela je životinje, a i one su voljele nju. Najradije je jahala na bijelom konju koji se zvao Mjesec. Voljela je pjevati, svirati gitaru i družiti se s prijateljicama oko vatre. Svirala bi Suncu sve dok ne bi zaspalo. U šumi je sretno živjela sa svojim sestrama vilama u srebrnoj špilji.

Kaja Barešić, 5. r., Bern

Kneginja Ružica i Crni vitez

Ružica: Evo, sada ću organizirati turnir da nađem muža koji će mi pomoći.

Crni vitez: Ja ću doći i pobijediti!

Ružica: Ja želim imati muža koji je jak da mi pomogne. A i mome narodu.

(Traje borba vitezova. Crni vitez pobjeđuje sve ostale.)

Crni vitez: Ja sam pobjednik!!! Sve je moje, ha, ha, ha!

Ružica: Skini taj oklop s glave da te vidim.

Crni vitez: Bok!

Ružica: Neeeeeee! Neću se za tebe udati, ti si zločest!

(Ružica je pobjegla na najveću kulu i bacila se.)

Magdalena Brož

(Crni vitez), 2. r. i

Lucy-Mara Barnjak (Ružica),

3. r., Menziken

Legenda o Gospinoj kuli

Legenda govori o sestrama Tugi i Bugi koje su putovale preko Panonske nizine do Like i mora. Tijekom putovanja razboljele su se i patile od jakih bolova u zglobovima. Ništa im nije pomoglo sve dok im glasnik župana nije savjetovao da se okupaju u hladnoj vodi izvora Novčice. Nakon što su to učinile, odmah su osjetile olakšanje, a nakon nekoliko tjedana potpuno su ozdravile. Zahvalne zbog tog čarobnog ozdravljenja, sagradile su blizu izvora veličanstvenu kulu i narod je to mjesto prozvao Gospinom kulom. Grad Gospić, kaže legenda, kasnije je dobio ime upravo po toj kuli.

Leona Martinović, 7. r., Möhlin

Ružica grad, Lara Marija Jukić, 6. r., Langenthal

Gospina kula

Grad u Gorskoj Hrvatskoj
O kojem su pisane legende
Spominju se Tuga, Buga i Novčica
Pomoću koje su se one izliječile
I tako je nastala Gospina kula, a oko nje
Če niknuti grad Gospić.

Daria Papić, 6. r., Liestal

Akrostih o Gospiću

Grad Gospić je grad u Gorskoj Hrvatskoj
On ima čak i legendu svoju
Stanovnika ima grad oko jedanaest tisuća
Piše da je Gospić imao svoju kulu
Iuzgaja se tamo puno krumpira i kupusa
Čukovi lete oko grada i huču za laku noć.

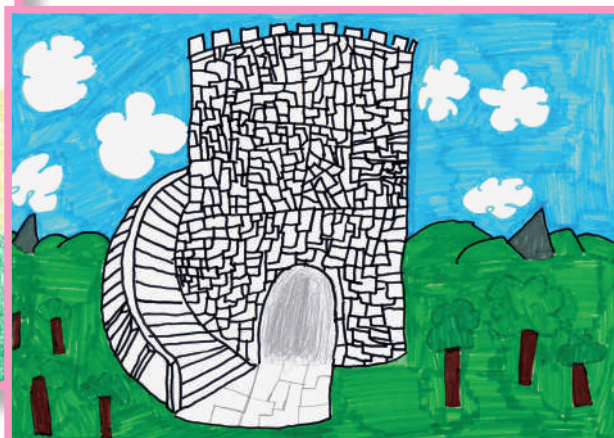
Ena Ćosić, 5. r., Liestal

Crni vitez, Imanuel Escher, 3. r., Oftringen

Gospina kula, Miro Ziegler, 3. r., Basel

Gospina kula, Jakov Lazarin, 7. r., Liestal

Čarobnjak iz
Betine špilje,
Maria Teresa Brica,
6. r., Massagno

Legenda o Getaldiću, čovjeku koji je hvatao svjetlost

U Dubrovniku je živio vrlo pametan i znatiželjan čovjek. Zvao se Marin Getaldić i volio je istraživati svjetlost. Njegovo omiljeno mjesto za istraživanje bila je Betinska špilja pod Srđem. To je bila njegova tajna radionica. Jedne noći približili su se gusari. Bili su tihi i uvjereni da ih nitko neće vidjeti, ali Getaldić je sve primijetio. Gusari su se uplašili i pobjegli brže nego što su došli. Jedne večeri špilja je zasjala jače nego ikad, a ujutro Getaldić više nije bio tamo. Djeca su govorila da je toliko volio svjetlost da je postao njezinim dijelom i otišao visoko na nebo, među zrake sunca.

Azzurra Coletti, 5. r., Massagno

Samostan na otoku Lokrumu, Laura Markić, 6. r., Biasca

Legenda o Dioklecijanovoj palači

Prije više od 1700 godina, rimski car Dioklecijan sagradio je veliku palaču u današnjem Splitu kako bi tu proveo starost. Palača je bila čvrsta i dobro zaštićena, a ispod nje nalazili su se podrumi i dugi kameni hodnici. S vremenom nastala je legenda da ispod palače postoje tajni tuneli koji vode sve do mora. Prema priči, car je dao izgraditi te prolaze kako bi mogao pobjeći ako bi bio u opasnosti. Ljudi su također vjerovali da su se kroz tunele prenosila blaga i vrijedne stvari.

Jednom je jedna djevojčica istraživala podzemne hodnike palače i slučajno se izgubila. Hodnici su bili tamni i tihi, a svaki je izgledao isto. Uplašila se jer nije znala kojim putem krenuti. Dok je tražila izlaz, ugledala je slabo svjetlo na kraju jednog uskog prolaza. Pratila je to svjetlo i došla do male skrivene prostorije. U njoj su se, prema legendi, nalazili stari zlatnici i mali kovčeg s blagom iz rimskog doba. U toj prostoriji bio je i prolaz koji je vodio prema obali mora. Djevojčica je tako pronašla svoj izlaz i sigurno se vratila kući. Od tada se priča da podrumi palače još uvijek skrivaju tajne koje čekaju da budu otkrivene.

Eleonora Sureta, 8. r., Aarau

Manduševac

Prije puno godina princeza Manduša putovala je s prijateljem Dobrimirom i vitezovima u Mađarsku. Manduša se trebala udati za mađarskog princa. Jahali su na konjima, a bilo je ljeto i jako vruće. Kada više nisu mogli dalje, Dobrimir je rekao Manduši: „Konji više ne mogu hodati. Moramo pronaći vodu. Mandušo, ti uvijek znaš pronaći izgubljene stvari, moraš nam pomoći!“ I tako su tražili i pronašli vodu, a Manduša je rekla: „Ovdje! Tu zagrebite i izaći će voda!“

Mario Tunić, 3. r., Biel/Bienne

Nakon toga mađarski princ umro je u lovu u šumi i Manduša nije morala dalje putovati. Dobrimir je rekao: „Mandušo, ti si nam pomogla pronaći vodu pa ćemo sada ovdje ostati i sagraditi grad. Izvoru vode dat ćemo ime po tebi, Manduševac, a grad će se zvati Zagreb.“ Grad su sagradili i došli su ljudi tu živjeti. Izvor je ostao u gradu, a pored izvora stavili su i kip jednog bana kako sjedi na konju. I tako Zagreb postoji već stotinama godina i do danas ljudi bacaju novac u taj izvor Manduševac da im se ispuni želja, a ta voda već stotinama godina izlazi iz zemlje.

Antonija Tunić, 6. r.,
Biel/Bienne

Dobrimir je pomogao graditi kuće i doselilo se još mnogo ljudi pa je Zagreb postao glavni grad. Manduševac je stariji i od katedrale, najstariji je dio grada Zagreba, a ljudi tu legendu nikada nisu zaboravili.

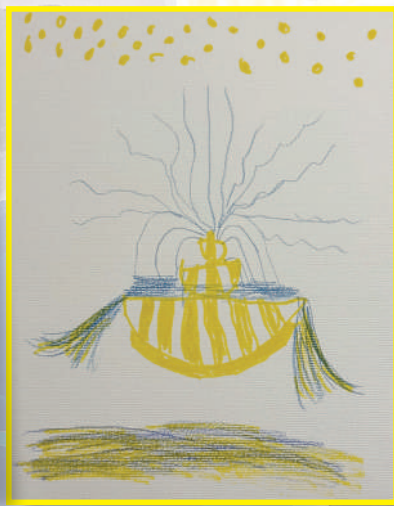
Dario Milanković, 4. r., Biel/
Bienne

Izvor Manduševac, Mario Tunić, 3. r.,
Biel-Bienne

Neprijatelji pred Dubrovnikom,
Emanuel Suša, 1. r., Giubiasco

Manduševac, Elea Jonjić,
1. r., Hagendorf

Otok Lokrum, Ivan Pušeljčić, 7. r., Ascona

Legenda o Gavanu – Imotski

Bio je jednom jedan bogati Gavan. Živio je na rubu Crvenog jezera. Mrzio je siromašne i bio je proždrljiv. Imao je jednu ženu, zvanu Gavanuša, koja je bila još gora od njega. Imali su mnogo sinova i kćeri. Htio im je ostaviti svoje cijelo bogatstvo. Jednoga dana odlučio je napraviti veliku gozbu za svoje raskalašene prijatelje. Na njihovu zabavu došao je siromah pitati malo kruha. Gavan i njegovi gosti ismijavali su ga. Gavan je pustio pse na siromaha i njegovu djecu. Umiješala se Gavanuša koja je bila trudna i bilo ju je strah da se ne dogodi nekakvo zlo. Gurnula je prosjaku nogom komad kruha kao da je pas. Prosjak je pitao i vode jer je bio žedan i pozvao se na Boga. Njoj je Bog bio Gavan. S neba je sišao anđeo i prokleo Gavana, Gavanušu, njihovu djecu i goste. U tom trenu se otvorila zemlja i svi su propali u tu rupu. Na tom mjestu nastalo je imotsko Crveno jezero.

Zajednički rad učenika nastavnog
mjestu Nussbaumen

Gavan i prosjak, Vinko Prskalo, 6. r., Urdorf

LEGENDA O ZLATNOM JAJU

Jednog dana jedan pastir, koji je živio na planini Velebit, našao je dvije kokoši. Odnio ih je kući i čuvao. Sljedeće jutro našao je jaje i pojeo ga. Bilo je toliko dobro da je svako sljedeće odlučio obojiti u zlatnu boju i prevariti druge da misle da se radi o zlatnim jajima jer je htio zaraditi i odseliti se na otok Cres, što mu je bila velika želja. Prodao je jednoj obitelji iz Gorskog kotara deset „zlatnih“ jaja. Vidjevši da se radi o prevari, obitelj je odlučila pronaći pastira i za osvetu ostaviti ga na planini Dinari. Pastir je nakon nekoliko dana provedenih na Dinari naišao na vuka. Ubio ga je i tako pokazao svima kako može preživjeti sam.

Sara Arambašić, 5. r. i Mattia Galić, 3. r., Riazino

Veli Jože pred Motovunom, Klara Jukić, 8. r. i Filip Perković, 6. r., Heerbrugg

LEGENDA O VELOM JOŽI

Bio jednom jedan div. Zvao se Veli Jože. Živio je u Motovunu, u Istri. Htio je uvijek pomoći, ali ljudi su ga se ipak bojali. Kad im je jednom pomogao, onda su ga zavaljeli.

Uvijek su mu davali neke zapovijedi, ali jednom mu je bilo dosta pa se naljutio i pobjegao. I ostali su divovi pobjegli iz Istre i svi su zajedno stvorili svoj grad. Nakon nekog vremena su se posvađali i Jože je odlučio opet otići u Motovun. Na kraju se predomislio jer više nije želio biti ničiji sluga pa je otišao u planinu. Tamo još uvijek živi, čuva Istru i pomaže, ali samo ako mu kažeš „hvala“.

Petar Šipura, 6. r., Heerbrugg

Legenda o Kleku, Teo Bočkaj, 1. r., Schaffhausen

Div, Alan Alagić, 5. r., Fislisbach

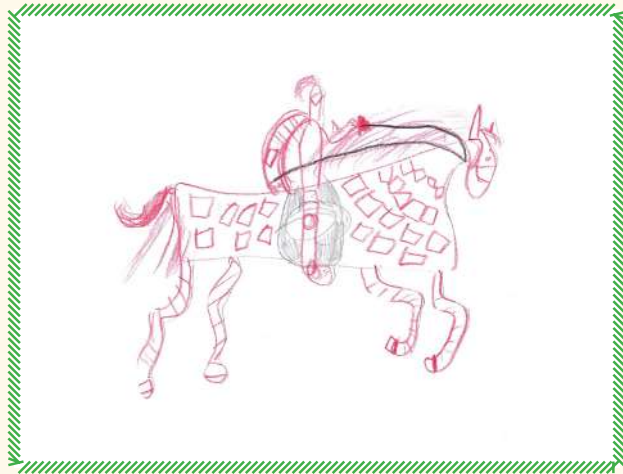
Div Klek, portreti učenika iz Frauenfelda

Autori: Aras Dedić, 2. r., Julia Marić, 1. r., Eline Gotal, 4. r., Ana - Sofije Pilović, PŠ, Elyn Steinemann, 5. r. i Klara Marić, 5. r., Tia Gotal, PŠ, Matteo Mazzariello, 2. r., Oliver Gabrić, 1. r. i Luka Pilović, 2. r.

BIO JE JEDNOM DANNO JEDAN
DIV. ZVAO SE KLEK. BIO JE BEZOBRAZAN PREMA
LJUDIMA. I ONDA RUŠIO JE STABLA I PLAŠIO JE
LJUDE. A UŠUMI SU ŽIVJELE DOBRE
VILE I UGLEDALE SU DVA KLEKA. I TENOCI
KADA JE BILA OLUJA, VILE SU ZAČARALE
DVA U KAMEN I ONDA JE POSTAO
PLANINA.

INTERVJU S
DIVOM VELIM JOŽOM

Div Klek, Helena Rusan, 4. r., Uster

Vitez, Ana Tadić, 1. r., Bern

Zbog čega si ti tako velik? **Zato jer jedem puno rašćike.**
 Zbog čega si u Motovunu? **Zato jer mi je tamo ugodno i lijepo.**
 Zbog čega si uopće otišao u šumu? **Jer su ljudi bili bezobrazni, nisu mi dali pečenog vola za rad koji sam im napravio, pa sam se maknuo jer nisam htio da me i dalje nerviraju.**
 Zbog čega si još uvijek u šumi? **Zato jer štitim Istru.**
 Poznaješ li svoje roditelje? **Da, jer dok sam bio dijete oni su me hranili rašćikom.**

Jesi li ti išao u školu? **Da, ali svi su mi se smijali zato jer sam bio ogroman.**

Jesi li prije imao prijatelje? **Jesam, druge divove.**

Što ne voliš? **Arogantne ljude.**

Koje ti je najdraže jelo? **Pogađate, rašćika!**

Koja ti je najdraža životinja? **Krava.**

Imaš li kuću? **Da, imam i jaako je velika.**

Imaš li ti ženu? **Nemam jer su sve preniske.**

Znaš li ti matematiku? **Da, jer sam brojao ljude koji su me napadali i pomeo ih.**

Jesi li bio u nekoj drugoj zemlji? **Da, bio sam u Veneciji.**

Jesi li ikada bio u Zagrebu? **Ne, morao sam čuvati Istru.**

Veli Jože, hvala ti na razgovoru, vidimo se uskoro!

(op. a.: rašćika (rašćika) je zeljasta biljka iz porodice kupusnjača, slična blitvi i kelju.)

Petar Bešlić, 4. r. i

Lovro Mikulić, 6. r., Frauenfeld

ZLATNA
DJEVOJKA

U blizini moga sela, u neka davna vremena kad su Turci prebivali na našim prostorima, rodila se jedna legenda koja kaže da je bio jedan bogati gospodar koji je posjedovao dvije kule. Imao je i kćer jedinicu koja je bila pobožna. U ratu s Turcima taj je gospodar izgubio život, a sve što je posjedovao dobila je njegova kći. Kada su Turci to saznali, odluče ubiti djevojku kako bi uzeli njezino bogatstvo. Napadnu prvo crkvu i pobiju narod, a potom krenuše na djevojku. Ona je uspjela pobjeći uz pomoć osam volova koji su vukli plug. Ljuti Turci su je pratili, ali ona je hrabro bježala. Legenda kaže da se Bog odlučio smilovati otvorivši brežuljak te je djevojka skupa s volovima i plugom propala u zemlju pretvorivši se u zlato. Iako su je ljuti Turci tražili, nisu je uspjeli pronaći pa su iz ljutnje odlučili srušiti obje kule i crkvu. Kule su uništili, ali crkvu nisu uspjeli. Od toga vremena narod, koji čuje ovu legendu, kopa i traži zlatnu djevojku. Do dana današnjeg nitko je nije pronašao, pronađeni su samo ostatci kule.

Katarina Levaković, 10. r.,
Muttentz

VELIK
EKSTREMAN
LOŠI LJUDI
ISTRA

JOŽE
OTIŠAO
ZELI
EMOCIJE

Sofia Silajdžić i
Ella Mustedanagić, 5. r., Uzwil

FIJOLINA

Ja sam Marija. Živjela sam s tatom i mamom u Međimurju na jednom brdu gdje rastu ljubičice. Mi ih ovdje zovemo fijolice. Voljela sam slušati tatu kako svira violinu. Tata i ja smo išli u grad Varaždin da kupi i meni jednu violinu. Kada smo se vraćali u naše selo, bila je velika oluja i išli smo drugim putem. Vidjela sam djecu koja nemaju ništa za jesti i hodaju bosa. Bila sam tužna. Mislila sam na tu djecu kada sam ispred naše kuće svirala violinu. Plakala sam, a moja violina je prekrasno svirala. Ljudi su prolazili pokraj mene i ostavljali mi novac. Uživali su u lijepim melodijama. Ja sam taj novac odnijela gladnoj djeci jer mi ih je bilo žao.

*Eléonore Magdalena Marinier, 2. r.,
Lausanne*

Fijolina, Ella Stažić, 5. r., Naters

KRALJ I KRALJICA SNIJEGA

U jednoj maloj zemlji Hrvatskoj žive kralj i kraljica snijega. Oni su to postali uz jako puno truda, padova, ozljeda i utrka. Ali ajmo od početka. Prije puno, puno godina rodili su se brat i sestra. Roditelji su odmah vidjeli da su nešto posebno. Oboje su obožavali snijeg i skijanje. Težak je bio njihov put do pobjeda. Na početku nisu imali novca i tata im je pripremao staze za vježbanje. Puno puta su se ozlijedili i prošli kroz teške operacije. Svaki oporavak je zahtijevao još veći trud kako bi opet bili među najboljima. Ivica je puno puta pobijedio u Wengenu i zato je jako poznat u Švicarskoj. Janica je

godinama bila kraljica skijanja, najbolja na svijetu. Nizali su medalje jednu za drugom. Oni će zauvijek biti naše najbolje legende skijanja.

Iris Pendeš, 6. r., Oftringen

Klek spava, Ella Teresa Silajdžić, 3. r., Uzwil

Hrvatski grb - rekonstrukcija, Oskar Crow, 4. r., Zug

Kako je nastao hrvatski grb

Dužd Petar II. Orseolo pobijedio je kralja Držislava u bitci. Dužd je zatvorio kralja Držislava u zatvor. Ponudio mu je da igraju tri partije šaha. Ako kralj Držislav pobijedi, slobodan je, a ako ne pobijedi, ostaje u zatvoru. Hrvatski kralj Držislav pobijedio je u sve tri partije šaha. Dužd Petar II. Orseolo morao je pustiti kralja Držislava. Kralj Držislav odlučio je staviti šahovnicu na hrvatski grb jer mu je ona donijela slobodu.

Karolina Čonkaš, 4. r., Rothrist

Crna kraljica
je gavrana postala
Nikad nije
umrla

Kamenog srca
okrutne duše
vladavica Medvedgrada
hladne Ljepote
I
gospodarića
vjetra, tame i oluje

Iva Sokler Per, 6. r. i
Frana Mamić, 6. r., Friesenberg

Crna kraljica, David Horvat, 3. r., Möhlin

Dolazak Hrvata

„Dolazak Hrvata“ govori kako su Hrvati došli u svoju novu zemlju. U staro vrijeme, daleko na sjeveru, živjeli su brat i sestra, Hrvat i Tuga. Imali su još braće i sestara: Bugu, Kluka, Muhla, Lobela i Kosjenca. Živjeli su mirno, radili su na polju i čuvali konje. Jednog dana car Heraklije iz Bizanta zamolio je Hrvate da mu pomognu u ratu protiv Avara koji su napadali njegovu zemlju. Hrvati su pristali pomoći. Krenuli su iz svoje stare zemlje i dugo su putovali. Kad su došli na jug, borili su se s Avarima i pobijedili ih. Car im je dao zemlju uz more da u njoj žive. Tako su Hrvati ostali tu i nazvali zemlju „Hrvatska“. Napravili su sela i gradove i počeli novi život. Od tada žive u toj zemlji i pamte svoje pretke koji su došli iz daleka, iz Bijele Hrvatske.

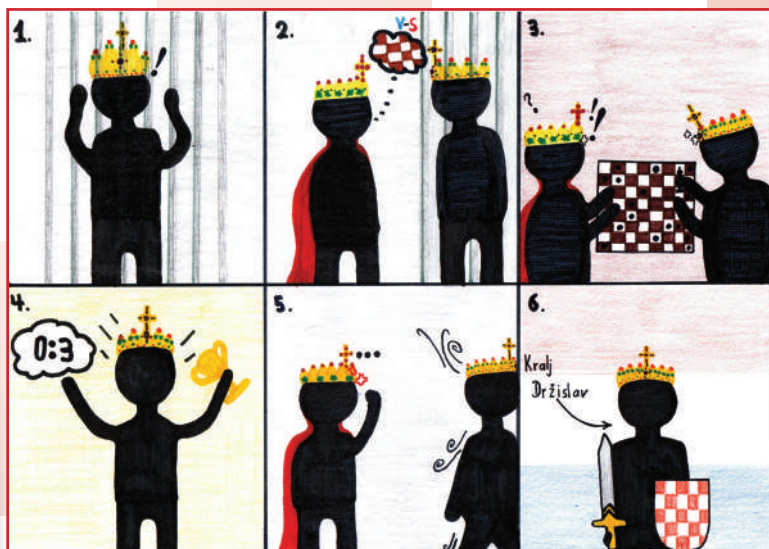
Iria Lara Cvitanić, 8. r. i
Matea Paula Josefin Gmür-Lacić, 8. r., Wädenswil

Crna kraljica, Mia Mutapčić, 5. r., Horgen

Kralj Držislav i dužd Petar II. Orseolo igraju šah, Mauel Divković, 6. r., Rothrist

Kako je nastao hrvatski grb, Anamarija Levaković, 10. r., Muttenz

Intervju s kraljem Držislavom nakon pobjede nad duždom Petrom II. Orseolom

Kako je prošla prva i najduža partija protiv dužda?

Duga je bila partija. Igrali smo satima. Dužd je stalno napadao, ali sam ja igrao smireno i branio se. Najvažniji potez bio je kad sam razmijenio teške figure i ostavio ga bez dobre obrane.

Koji je bio najmudriji potez u prvoj partiji?

Kad sam čekao da dužd napravi pogrešku. U šahu je dobro biti strpljiv.

Kako je prošla druga partija, koja je bila kraća?

Bila je malo brža. Vidio sam da je dekoncentriran. Odmah sam uzeo sredinu ploče. On je bio izgubljen.

Što je presudilo u drugoj partiji?

Napad na njegovog kralja kad nije očekivao to. To je bio odlučujući trenutak.

Treća partija bila je najkraća. Što se tada dogodilo?

Dužd je bio nervozan i dekoncentriran. Već na početku igre napravio je veliku grešku. Iskristio sam to i dao mu mat u 4 poteza.

Kako ste se osjećali kad ste shvatili da ste pobijedili u sve tri partije?

Bio sam sretan i ponosan. Nisam pobijedio snagom, nego razumom.

Mislite li da jedan vođa mora znati igrati šah?

Da, 100%. Šah treba mudrosti. To je važno za svakog vođu.

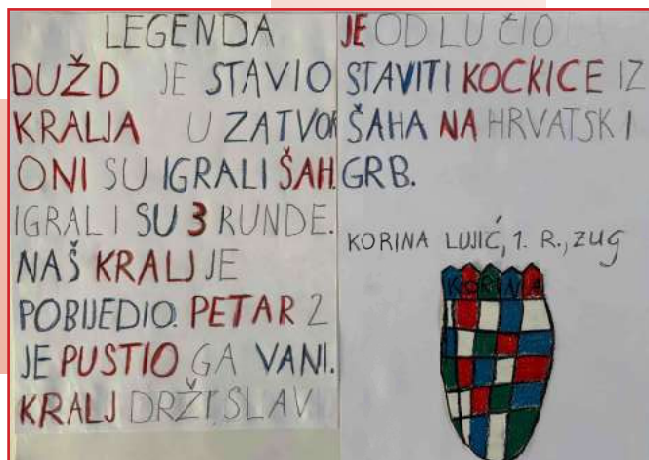
A kako vam je šah pomogao u ovoj situaciji?

Pomogao mi je da ostanem miran dok je dužd gubio živce. U šahu, onaj tko ostane smiren, pobijediti će.

Za kraj, imate li poruku hrvatskom narodu?

Nikad ne odustajte! Ponekad je jedan pametan potez jači od cijele vojske.

Zvonimir Vitez, 8. r., Luzern

Legenda o hrvatskom grbu, Korina Lujčić, 1. r., Zug

Strip prema legendi o postanku hrvatskog grba, Matej Barnjak, 3. r., Menziken

Vijesti iz Hrvatske

Znate li vi kako je nastao hrvatski grb? Ne? Ok! Ja ću vam ispričati, samo tribate ovaj mali tekst pročitati i onda ste eksperti o ovoj legendi.

Prije tisuću godina su se Hrvati i Mlečani puno borili. Prepuno – ako mene pitate. Prema priči je dužd Petar II. Orseolo zarobio hrvatskog kralja Držislava u Mletcima. On je stavio Držislava u jedan premali zatvor ispod svoje kuće koja je bila velika.

Puno mjeseci je prošlo, ali jednoga dana je doša dužd Petar II. Orseolo doli u zatvor. Vani je kiša padala, magla se spustila, nebo je bilo sivo. Petar II. Orseolo je otvoriya usta i reka: „Držislave, mi nismo prijatelji, to ja znan, ali ja bi tija tebi nešto ponudit. Nas dvoje ćemo igrat 3 partije šaha, ako pobijediš, smiješ opet ić u Hrvatsku, ali ako izgubiš... Mhhh, ne znan još. Što kažeš na ponudu?“

Malo je gleda Držislava, a onda mu je Držislav reka: „Tvoja ponuda je najbolja što sam čuja u svom životu!“

Igra je počela. Prva partija je bila najduža. Oni su igrali i igrali, i na kraju je dužd izgubija.

U drugoj partiji je kralj Držislav isto pobijedija. Dužd se naljutija i vika: „Ne, ne! Ne more bit!“

U trećoj partiji, koja je bila prekratka, dužd je da sve od sebe, ali hrvatski kralj je pobijedija sve tri partije. Juhuuuuuuuuu! Tako je kralj Držislav smio opet ići svojoj kući u Hrvatsku.

Ova priča nam je pokazala da su Hrvati:

1. pametni
2. jaki
3. i baš dobri u šahu.

Ako sada na svitu hodaš u kockastoj majici, svi znaju da si Hrvat ili Hrvatica.

Ja volim Hrvatsku!

Mia Ineichen, 6. r., Luzern

Trenkova djeca

Trenk: Dragi pekaru, dobro jutro. Možeš li mi ispeći puno kruha u obliku djece?

Pekar: Kakvo je to čudno pitanje?

Trenk: Pitanje je: „Možeš li ili ne?!“

Pekar: Mislim da bih mogao, ali prvo mi reci za što ti to treba!

Trenk: Želim se našaliti s ovima koji misle da hrvatski vojnici jedu djecu, a za to mi trebaju ti kruhovi.

Pekar: Haha, onda je zaista bolje da koristiš kruh, a ne pravu djecu. Haha, naravno da ću ti pomoći!

Trenk: Puno hvala, pekaru! Vidimo se uskoro!

Mila Pleić, 6. r., Iria Lara Cvitanić, 8. r. i Matea Paula Josefina Gmür-Lacić, 8. r., Wädenswil

Picok protiv vojske, Luis Gansner, 9. r. Chur

Kako sam od jadnička postao heroj – isповijest iz Đurđevca

Mene nitko ne voli. Svaki put kad idemo jesti, kuharica nam baci žito, a ja sam uvijek posljednji u redu. Kad dođem na red, gotovo ništa ne ostane. U kokošinjcu sam uvijek bio u kutu, dok su svi ostali pijetlovi bili u sredini. Kad bi došla zora, svi bi kukurikali osim mene.

Tako je bilo svaki dan – sve dok nas nisu napali Turci. Dok smo mi bili u kokošinjcu, Hrvati su branili naš grad, Đurđevac.

Iz dana u dan pijetlova je bilo sve manje. Jednoga dana ostao sam jedini pijetao. Mene su sačuvali jer sam bio najmanji i najmršaviji.

Kad je kuharica došla po mene, srce mi je tuklo kao čekić. Iznenadilo me što mi nije odrubila glavu, nego me predala vojniku koji me stavio u top. Mislio sam da će me spaliti živog, ali odjednom sam čuo: „Bum!“. U trenu sam bio u zraku i letio prema Turcima. Kad sam pao na tlo, bio sam na izmaku snaga, ali prije posljednjeg daha čuo sam: „A vi tamo, pernati junaci, što picokima bojeve bijete, ime PICOKA dovijeka nosili! PICOKIMA vas djeca zvala, a unuci vaši ostat će PICOKI!“

Toga dana završio je moj život, ali započela je legenda.

Toma Mandić, 7. r., Opfikon

ISTARSKE VIJESTI

DIV DRAGONJA NAPRAVIO JOŠ JEDNU Rijeku

MJEŠTANI PAZINA SU ZABRINUTI ZBOG POPLAVE. POZVALI SU DIVA DRAGONJU DA RIJEŠI TAJ PROBLEM, ALI

IPAK SU SRETNI ŠTO IMAJU NEISCUPNU ZALIHU VODE. EVO KOMENTARA JE DAVOG STANOVNIKA: „ZA SADA JE DOBRO I VESELIMO SE DRAGONJINOJ POMOCI.“ KASNO NAVEČER DRAGONJA JE UDARIO STOPALOM OTLO, NAPRAVILA SE OGROMNA RUPA.

VIŠAK VODE JE OTEKAO. ZA NAGRADU JE DOBIO DVA JANJETA, TRI PEČENA VOLA I PUNO BAČVI VINA.

Pazinska jama, Magdalena Matić, 5. r. i Ivan Stanko Andrić, 6. r., Villars-sur-Glâne

Pismo Velom Joži

Bok, Veli Jože!

Znam da si velik i jak i ne možeš se igrati s nama malima, ali imam ideju kako bismo nas dvojica ipak mogli biti prijatelji i zajedno se zabaviti: možeš me koristiti kao loptu u igri s prijateljima, drugim divovima.

Ali za to ipak želim i ja nešto! Ti si tako velik i možeš samo tako skočiti u Louvre i uzeti mi Mona Lisu. Kad smo već u Parizu, ja bih mogao pojesti jedan francuz (baguette), a ti možeš pojesti Eiffelov toranj!

Nakon jela imat ćemo puno energije pa bih ti mogao skočiti na leđa i mogli bismo malo u razgledavanje po cijeloj Zemlji.

Na primjer, možemo otići i do kosog tornja u Pisi, a ti ga možeš ispraviti (konačno da to netko učini, ne razumijem kako im ne smeta što je tako kriv?!). Nakon toga, mogli bismo otići u Nizozemsku i malo plivati u moru. Bit ćemo mokri poslije, ali ti možeš koristiti vjetrenjaču kao sušilo za kosu.

Javi mi što misliš o mojim prijedlozima!

Veselim se tvojem odgovoru,

Leo

Leonardo Jurišić, 8. r., Uster

Strip „Legenda o picokima“ - isječci kratkog filma nastalog tehnikom kazališta sjena
 Autori: Antonia Bešlić, 8. r., Frauenfeld, Melanie Matić, 7. r., Dietikon, Leon Matić, 5. r.,
 Dietikon, Ana Bešlić i Jann Žonka, Steinach
 Tekst prilagodila: Klara Jukić, 8. r., Heerbrugg Tehnička podrška: Toma Bukovec, 7. r., Frauenfeld

Smislio sam legendu!

Ja znam jednu legendu... Davno, prije puno, puno godina, u jednom gradu nije bilo vode. Svi su bili žedni i bojali su se smrti. Onda je došao Trogonja – jedan mladi čovjek. Bio je jako velik, kao div. Napravio je veliku rupu i odjednom je došla voda, špricala je na sve strane. Ljudi iz grada bili su sretni i veseli. Zatim su mu rekli: „Ti se zoveš Trogonja i zato što si spasio naš grad – nazvat ćemo ga Trogir!“

Mateo Anić, 2. r., Solothurn

Jednog dana, u stara vremena, u gradu Osijeku svi su bili jako bolesni. Nitko nije bio zdrav i mislili su da im više nema nade. A tada se pojavila Anđa – jedna djevojka duge tamne kose i blijede puti, najljepša u Hrvatskoj. Anđa se pomolila: „Bože, pomози im!“ i svi su odjednom ozdravili. Anđa je bila moja baka, ona je živjela u Osijeku. Od tada su svi bili zdravi i sretno živjeli.

Mia Anić, 5. r., Solothurn

Trenkova djeca, Matea Paula Josefin
 Gmür-Lacić, 8. r., Wädenswil

Legenda o Ružica gradu sa sretnim krajem

Ružica je bila lijepa, hrabra i dobra kolegica. Otkad su njezin tata i braća umrli u borbi, ona je sama vladala svojim gradom.

Nakon što je tri godine sama vladala, skužila je da to više ne može. Stavila je plakate po gradu da će biti viteški turnir, a pobjednik turnira postati će njezin muž. Puno vitezova se prijavilo, došli su na turnir i počeli se boriti.

Jedan vitez je stalno pobjeđivao pa je ona išla gledati vara li. Ali, on nije varao, nego je došao do finala i pobijedio je. To je bio Franc, loši vitez.

Ružica je došla pred njega, Franc je podignuo oklop i pokazao se svima. Tada Ružica otrči u šumu. Onda se sudarila s konjem i pala u nesvijest.

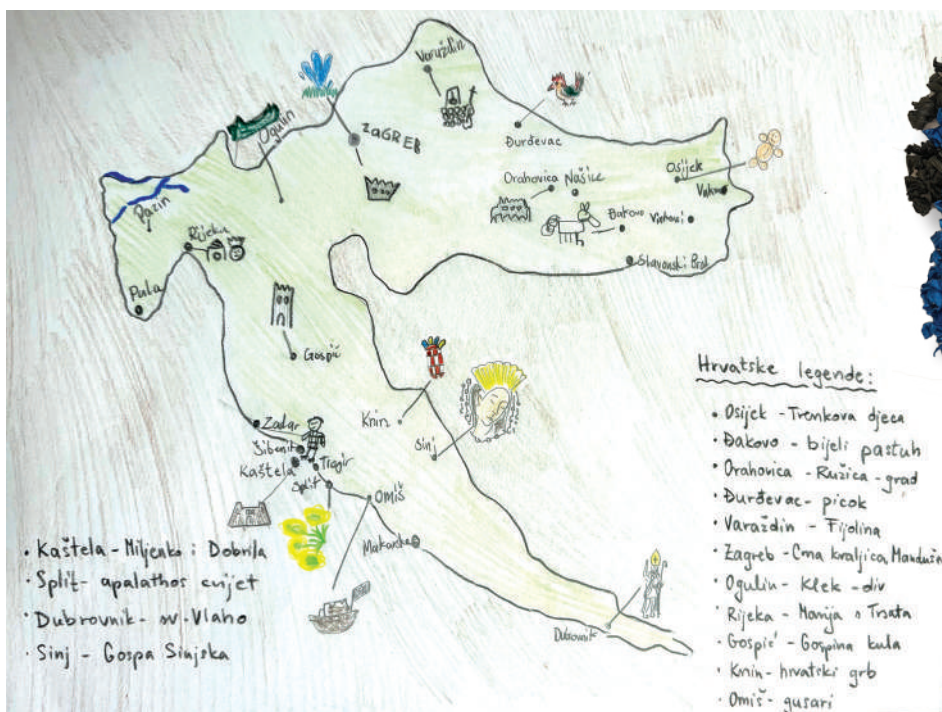
Probudila se kod kuće kod Bijelog viteza. Pitala je: „Tko si ti?“ On je rekao: „Ja sam te spasio.“ Bijeli vitez joj je skuhao čaj. Nakon toga je otišla kući i skužila da se zaljubila.

Franc je odustao kad je to saznao i bacio se s najvećeg tornja. Na tom je mjestu izraslo trnje, a Ružica i Bijeli vitez su se vjenčali i zajedno vladali gradom koji su nazvali Bijela Ružica.

Nika Franić, 2. r., Teodora Čović, 3. r., Leonidas Adalis, 3. r. i David Obad, 4. r., Altdorf

Stjepan Držislav i legende o hrvatskom grbu, Matthias Schmidt, Mateo Sulić, Vinko Prskalo, Udorf

Hrvatske legende, učenici HN Solothurn

Ponos Đurđevca, Lenna Novak, 7. r., Opfikon

Vjera i čuda

Legenda o Caski

Spašena sam,
ali nisam bila sretna

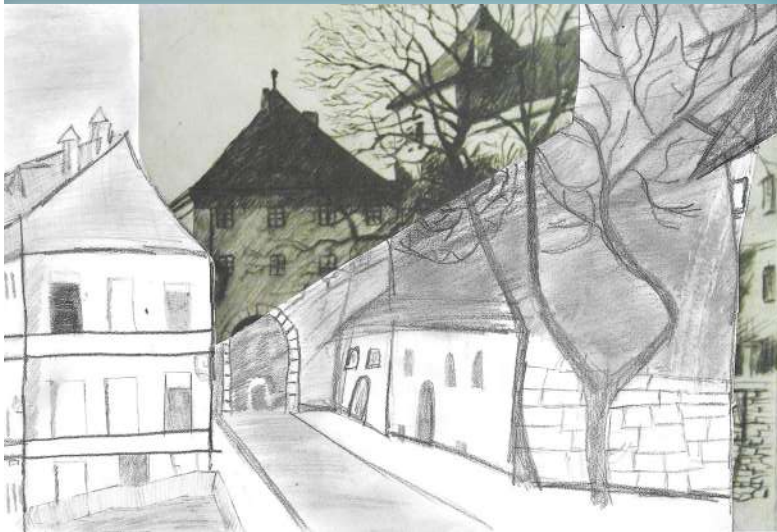
(stvaralački rad učenice)

Noć prije, znala je Bona da je spašena i da mora ići daleko, ali nije bila sretna jer je bila dobar čovjek i bilo joj je žao što drugi nisu mogli biti spašeni. Boljelo ju je što su drugi ljudi bili sebični i egoistični pa ih je Bog ostavio i nije ih spasio kao što je spasio nju.

Usprkos tome što joj ih je bilo žao, znala je da su sami krivi. Bona se osjećala čudno i pokušala je smisliti plan kako da i druge spasi. Pomislila je da bi mogla svima reći da bježe, ali nije se usudila. Imala je i plan pobjeći sa svojom obitelji, ali nije znala kako im to reći da ne pomisle da je luda.

Na kraju je ipak otišla sama, a Caska je potopljena.

Emili Bartulović, 8. r., Mels

Zlatni odsjaj milosti, Oliver Jozak, 1. r.,
Rapperswil-JonaPlašt nad Sinjem, Melanie Matić,
7. r., Dietikon

Kamenita vrata, Lara Heim, 6. r., Thun

Legenda o svetom Vlahu

Prije puno godina u gradu Dubrovniku živjeli su ljudi koji su voljeli more i život u miru. Jedne noći došli su gusari s mora. Htjeli su ukrasti sve što nađu. Na sreću, vidio ih je jedan čovjek s dugom bradom i štapom u ruci. Bio je to sveti Vlaho. Otišao je u crkvu i upozorio svećenika što će se dogoditi. Svećenik je zazvonio zvonom i probudio ljude koji su spavali. Vojska se pripremila da obrani grad. Gusari su se prepali i pobjegli. Ljudi su se dogovorili da će im sveti Vlaho biti zaštitnik grada.

Kristian Galić, 5. r. i Elena Batinić, 3. r., Giubiasco

Legenda o potopljenom gradu

Bona
tiha, blaga
nahrani, pomaže, brine
nahraniła je starca siromašnog
dobrota

Mala
gruba, sebična
zavidi, zanemaruje, ne pomaže
gruba je prema svima
zavist

Niko Balta, 8. r., Horgen

Caska, potopljeni grad, Katja Miškić, 2. r., Mels

Majka Božja od Kamenitih vrata

Jednom davno u jednom malom gradu izbio je veliki požar. To se dogodilo u gradu Gradecu koji će postati Zagreb. U noći 31. svibnja 1731. izbio je požar i izgorjele su sve kuće jer su bile od drveta i blata, samo slika s Isusom i Marijom nije izgorjela. Izgorio je drveni okvir, a slika je ostala cijela. Slika nije bila niti velika niti mala i ne zna se tko ju je naslikao. Ljudi su zaključili da je to čudo i počeli se moliti pred slikom u prolazu Kamenitih vrata. Tako je nastalo današnje svetište Majke Božje od Kamenitih vrata. Ivan Jurja Korta napravio je prekrasnu kovanu ogradu 1758. godine kako bi zaštitio sliku. Kamenita vrata od 1760. godine izgledaju isto kao i danas. Zlatne krune s dragim kamenjem su stavljene Isusu i Mariji 1931. godine. Ljudi se svaki dan mole ispred slike i pale svijeće. Jako puno ljudi se zahvalilo Mariji na pomoći. Napravili su kamene ploče na kojima su napisali svoje zahvale. Majka Božja od Kamenitih vrata postala je zaštitnica grada Zagreba 31. svibnja 1991. godine. Prema legendi, čudesna slika Majke Božje od Kamenitih vrata uslišava molitve i štiti grad Zagreb od nesreća. Voljela bih otići u Zagreb, zapaliti svijeću i pomoliti se našoj nebeskoj Majci.

Ana Bajić, 7., r., Thun

Zlatnik, Lea Sofia Jukić, 3. r., Langenthal

Moj e-mail nebu

Draga Gospe Sinjska, hvala ti za sve što si učinila za nas. Hvala ti što si došla kad smo te trebali. Svi su mislili da će poginuti od Turaka i svi su ti se molili. Pojavila si se i bila znak Turcima da se vrate u svoju zemlju. Sinjani su bili jako sretni što su preživjeli i što su sačuvali svoj grad. Ja sam ti također jako zahvalan, ali imam samo jedno pitanje: kako si ti došla na zemlju?

Luis Gansner, 9. r., Chur

Da mogu poslati poruku Gospi

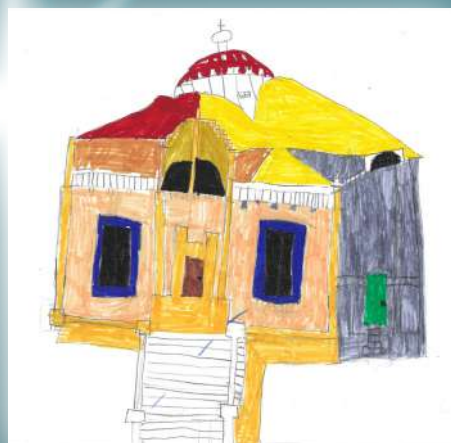
Draga Gospe Sinjska, hvala ti puno što si spasila Sinj, za sve što si činila i što i danas činiš za nas. Našu zahvalnost teško je izraziti riječima. Rado bih željela saznati više o tebi, Isusu i pričama iz vašeg života koje se ne nalaze u Bibliji. Zahvalna sam ti što si rodila Isusa Krista.

Ajena Jurić, 5. r., Chur

Pod Trojim plaštem

Hvala, Gospe, što si obranila Sinjane od Turaka. Zašto su Turci htjeli osvojiti Sinj? Jesu li se baš prepali kad su te vidjeli? Bila si jako hrabra. Jesi se ipak malo brinula? Jesi li imala neku pomoć?

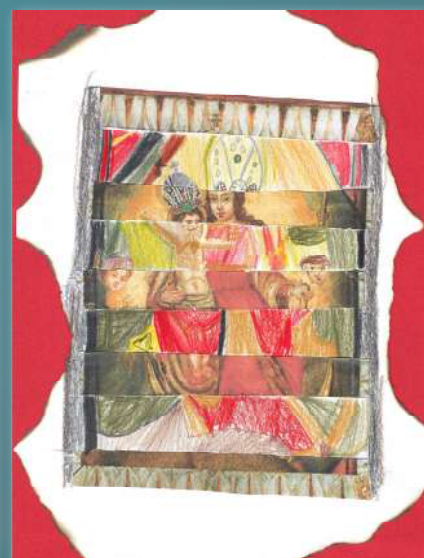
Iva Ćuk, 1. r., Opfikon

Crkva svetog Vlaha u Dubrovniku, Ivano Galić, 3. r., Riazino

Iz srca, Gospi Sinjskoj, Elena Matković, 4. r., Chur

Majka Božja od Kamenitih vrata, Ivo Bajić, 4. r., Thun

o gusaru iz Omiša koji se bojava miša, gusarskom mačiću i još mnogočemu

Piše: Marta Obad, učiteljica

Naša gusarska avantura započela je ovako: „Bio jednom jedan gusar iz Omiša koji se straaašno bojava miša! Kad ga je ugledao, viknuo je iz petnih žila: OOOO MIŠŠŠŠŠ!!!“

Svi koji do tada nisu čuli za Omiš – sada ga sigurno neće zaboraviti, a oni koji jesu – još će ga bolje pamtiti.

U istraživanje naših omiških gusara krenuli smo hrabro: plovili smo južnim Jadranom, ljutili se na Mlečane koji su ih napadali, divili se tristo godina njihove gusarske slave i smještali njihova mjesta na kartu Dalmacije i njezinih otoka.

Zamišljali smo borbe, smišljali nove gusarske priče i vježbali pravopis (jer i gusari moraju znati pravilno pisati!). Istražili smo cijelu Dalmaciju, slikali gusarske brodove i rezali ih iz novina, a sve pod zapovjedništvom kapetana Ivana Perišića (pogodite sami zašto baš on!).

Izrađivali smo gusare od rola papira, kao i mala gusarska plovila, glumili u gusarskim igrokazima spašavajući blago otoka Brača i, naravno, pošteno uživali.

Kruna naše gusarske avanture bili su opasni, ali poučni nikolinjski igrokazi u kojima je sveti Nikola naše gusare naučio kako su najveće blago ljubav i prijateljstvo.

Gusarski mačić

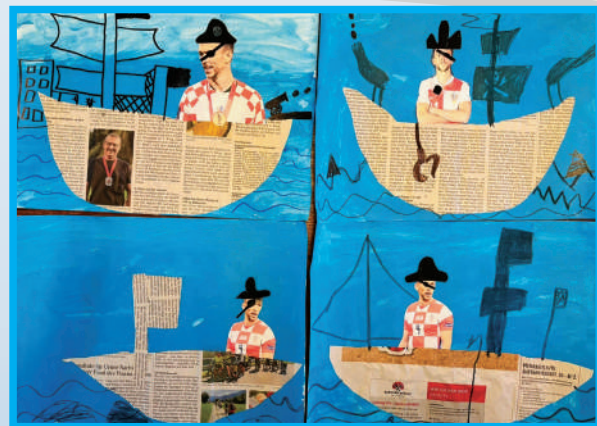
Kneževska obitelj zvala se Kačić,
a najmlađi sin imao je mačić.
Jednog dana otac kaže:
„Imamo novi brod na kraju plaže.“

Sljedeće večeri mačić na plaži šeta
i lagano se prema brodu kreta.
Onda kaže da ostat neće.
Pa se popne na brod i lagano kreće.
Ali on ne zna di bi iša?
Dok je razmišljao, vidio je miša.
Pa ga lovi i zaboravi da plovi.
Ali jadnom mačiću se piša.
U istom trenu u Omišu počela je kiša.

A obitelj Kačić primijetila je da joj fali mačić.
Otac ga dugo traži,
pa onda krene prema plaži.

Kad je vidio da mu sagena fali,
mislija je da su je gusari ukrali.
Ali nije znao otac Kačić
da ju je ukrao gusarski mačić.

Olivia Tresch, 5. r., Emmenbrücke

Radovi učenika iz nastavnih mjesta Zug, Menziken, Emmenbrücke, Altdorf i Luzern

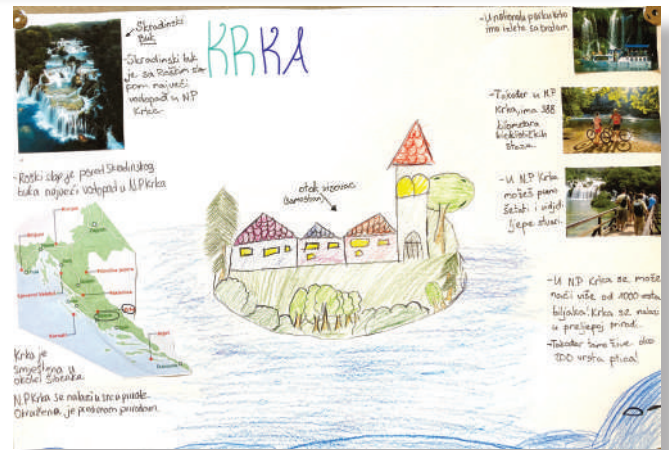
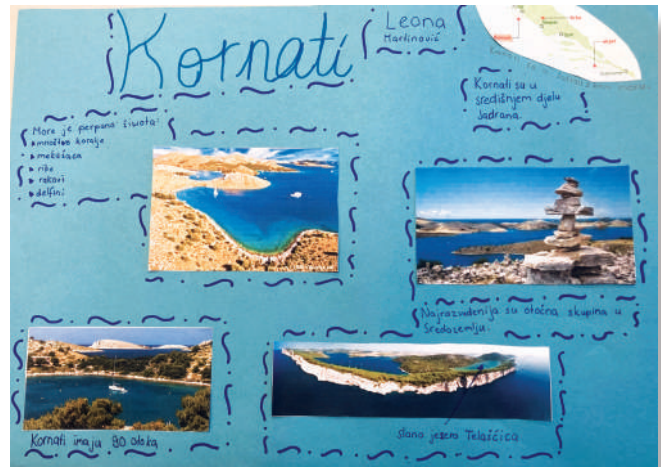

NACIONALNI PARKOVI

OSAM HRVATSKIH BISERA

Piše: Zlata Maršić Ferić, učiteljica

Učenici od 5. do 8. razreda nastavnih mjesta Liestal, Basel, Muttenz, Möhlin i Oftringen proučavali su prirodne ljepote Hrvatske. Posebnu pažnju i vrijeme posvetili smo nacionalnim parkovima, hrvatskim prirodnim biserima. Za potpuniji doživljaj ljepote i posebnosti svakog parka poslužio nam je dokumentarno-obrazovni serijal „Bajkovita Hrvatska“. Posjetili smo mrežne stranice nacionalnih parkova te kroz neke imali priliku i virtualno prošetati. Nakon usvojenog znanja o geografskom položaju, povijesti nastanka, bioraznolikosti, očuvanju i pravilima ponašanja u nacionalnim parkovima, uslijedio je grupni rad. Svaka grupa izvukla je ime nacionalnog parka koji je dobro proučila, izradila plakat i zatim predstavila ostalim učenicima. Projekt smo nazvali „Osam hrvatskih bisera“.

DIVOVSKA PRIČA

Ispričali: učenici Hrvatske nastave u Švicarskoj

Prilagodile: Marina Bukovec, Mirela Babić, učiteljice

Davno, davno u Istri, zemlji hrvatskoj, živjeli su divovi. Najveći i najstariji među njima bio je div Dragonja. Bio je snažan i dobar i pomagao je ljudima. Zemlja je bila tvrda i suha i ljudi su ga zamolili da im dovede vode. Div Dragonja je rekao da može, orao je brazde od jezera i krenula je voda. Tako su nastale rijeke Dragonja i Mirna. Ljudi su sad mogli saditi voće i povrće.

Ljudi su htjeli i treću rijeku, ali bilo im je teško orati. Bilo je puno kamenja. Ljudi nisu bili sretni i div je otišao kući. Voda je samo išla i išla i napravila je poplavu. Div se ipak vratio kad su ga ljudi zamolili. Lupio je snažno nogom u zemlju, napravila se rupa, voda je otekla i tako je nastala Pazinska jama.

Div Dragonja je imao unuka koji se zvao Veli Jože. Veli Jože je živio u Motovunu i htio je uvijek pomoći, ali su ga se ljudi bojali. Kad im je jednom pomogao, onda su ga zavoljeli.

Uvijek su mu davali neke zapovijedi i jednom mu je bilo dosta. Najlutije se na ljude jer su ga iskoristili, a to on nije volio pa je pobjegao u šumu. Hodajući počeo je pjevati pjesmu divova. Kad je pjesmu čuo djed Dragonja, shvatio je da ga unuk treba i odlučio ga je naći.

„Ljut sam, djede, jaaaako sam ljut na ljude!!!“, hodali su i razgovarali tako njih dvojica ne bi li se Veli Jože malo smirio.

„Smiri se, Jože, nisu svi ljudi zli!“, pokušavao ga je umiriti djed.

„Nemoj napraviti nešto glupo, nemoj ozlijediti nekoga tko uopće nema veze s time. Samo polako, smiri se!“

Kako su imali tako dugačke noge i ogromne korake, nisu ni primijetili da su se došetali čak do Ogulina gdje je jednom davno živio još jedan div koji se zvao Klek.

Klek je pak bio bezobrazan prema ljudima, rušio je stabla i plašio je ljude. A u šumi su živjele dobre vile koje su vidjele što Klek radi. Jedne noći, kad je bila oluja, vile su začarale Kleka i on se pretvorio u planinu.

Veli Jože se ipak još nije do kraja smirio. Odjednom je u ljutnji udario nogom u planinu i tako je probudio diva Kleka koji je tu spavao stoljećima.

„Uaaaah!!!“ Još sav pospan i snen, Klek se budi i rasteže.

Potpuno je zbunjen: „Ništa mi nije jasno. Što se to događa? Kada sam i kako ja to zaspao? A tko ste vas dvojica??“

Djed Dragonja mu odgovori: „Ja sam Dragonja. Ovo je moj unuk Jože, a ti si moj drugi unuk. Zadnji put ste se vidjeli kad ste bili djeca i kad ste bili visoki samo dva metra.“

Klek se ipak polako sjetio i prepoznaje rođaka Velog Jožu i pita ga: „Ali, zašto si me probudio, Jože?“

Veli Jože i njemu ukratko ispriča zašto je ljut na ljude, a Klek mu veli da je i on stalno ljut na ljude i da ga razumije.

Djed ih sluša i kaže obojici: „Djeco moja, ne bacajte kamena da se u kamen i sami ne pretvorite. Nego, tko dobrotu sije, dobrotu će i žeti. Znaite što? Ajmo pokazati ljudima da mi divovi možemo biti dobri. Kad činiš dobro, postaješ dobar i dobro se počinje širiti.“

A zatim nastavi Kleku: „Ne smiješ biti tako zao i bezobrazan, nije dobro biti takav. Oprosti, zagrlj, pruži ruku pomirenja onima za koje misliš da tebi prvi trebaju pružiti ruku. Budi hrabar i osjetit češ slobodu i mir.“

„Hmmm, pa dobro, mogao bih pokušati! Potrudit ću se da više nikad ne budem zločest!“, odgovori Klek i odlučio otići ljudima i pitati ih može li im ikako pomoći.

I tako sva trojica odoše zajedno u grad. Ali, čim su ugledali Kleka, ljudi su ga se opet prepali: „O, neeee, Klek se vratio!!!“

Klek ih je umirivao: „Ne, neeee, ma ne bojte se, bit ću dobar, promijenio sam se! Potrudit ću se biti dobar i ljubazan!“

„Stvarno?“- upitali su ga ljudi.

„Da, dokazat ću vam!“

Tada je Klek uzeo sjeme stabla i posadio ga kao znak pomirenja, kao znak da neće više uništavati šumu, nego je saditi. Dragonja je zatim sjeme zalio vodom, a Jože je izgradio srušeni most i tako je povezo sve ljude i divove.

Ljudi su u tom trenu shvatili da su divovi stvarno dobri i napravili su veliku feštu kao znak zajedništva i prijateljstva. Pjesmu i veselje su čule i vile i pridružile su im se i plesale, a na samom kraju su svi napravili zajedničku fotografiju za uspomenu.

I tako je završila ova divovska priča o divovima Dragonji, Velom Joži i Kleku koji, ako još nisu umrli, još uvijek tamo žive... u hrvatskim planinama, u sreći i miru...

JUNAČKO DRŽANJE, OKO SOKOLOVO I ČVRSTA DESNICA

Piše: Sanja Ostović, učiteljica

Učenici nastavnih mjesta Dietikon, Opfikon, Chur, Rapperswil Jona i Mels upoznali su Sinjsku alku – vitešku igru koja simbolizira obranu Sinja od Turaka davne 1715. godine. Ponos Sinja i njegovih stanovnika, održava se svake godine već više od 300 godina.

Kroz razgovor i različite aktivnosti učenici su upoznali tradiciju jednoga grada, ali i vrijednost igre koja je pod zaštitom UNESCO-a kao nematerijalna kulturna baština. Posebno ih je iznenadilo koliko je Alka zahtjevna igra i koliko truda, vještine i discipline traži. Učenici su naučili kako se Alka boduje i na koji način cijela igra funkcionira.

Naučili su i da u Alci mogu sudjelovati samo muškarci, stanovnici Sinja i Cetinske krajine, čime se još više čuva njezina posebnost i tradicija. Učenici su s ponosom kroz ovu temu upoznali dio bogate hrvatske kulturne baštine.

Posebnu je vrijednost našem radu dao učenik osmog razreda, Mateo Starčević iz Melsa, koji je svojim zanimljivim pitanjima potaknuo razgovor o doživljaju Sinja u danima održavanja Sinjske alke. Na njegova pitanja odgovorili su učenici Osnovne škole Fra Pavla Vučkovića u Sinju, zajedno sa svojom učiteljicom Annom Vuković, pa smo zahvaljujući njima iz prve ruke doznali kakve emocije i osjećaje proživljavaju stanovnici Sinja u to vrijeme.

Što znači biti „Sinjanin“?

Biti Sinjanin za mene znači da si jako uporan, hrabar i tvrdoglav. (Lucija Maleš, 7. b)

Kakva je atmosfera u vašem domu kada se probudite na dan Alke ili Velike Gospe?

Atmosfera je, iskreno, jako uzbuđljiva jer cijelu godinu čekamo samo te dane. Ujutro nas probude mačkule (op.a. definicija mačkula) sa Staroga grada koje signaliziraju velike dane u Sinju. Za Alku se već od jutra pletu pletenice i priprema se za taj veliki dan. Već u 16 sati ide se na Alkarsko trkalište gdje se ugodno smjestimo za gledanje Alke. (Danijela Mihaljević, 7. c)

Alkar u trku, Catherine Cardoso, 6. r., Biasca

Kako zvuči kada konji za Alku prolaze ispred tvoga stana ili kuće?

Ranim jutrom bude nas kočije i topot kopita te ih svi pozdravljamo s prozora i ulica. (Ameli Klarić Kukuz, 7. b)

Kako se odijevaš tih dana?

Roditelji malu djecu često odjenu tradicionalno radi kulture ili im obuku neku lijepu odjeću jer su to ipak važni dani za koje se jednostavno moraš urediti. Ja obučem novu majicu i neke lijepe hlače uz bijele cipele da sve skupa dobro izgleda. Mala napomena: u gradu bude previše ljudi tako da morate očekivati da će vas neko nagaziti u gužvi, zato bolje obujte neke malo starije tenisice. (Lena Perić, 7. c)

Što jedeš tih dana?

Tih dana kućom se širi miris jela koja se prema običaju spremaju za te dane, a to su najčešće: arambaši, pašticama s njokima i janjetina s ražnja, a od slatkoga orahnjača, rafiole i štrudla od jabuka. (Ameli Klarić Kukuz, 7. b)

Maštate li da jednoga dana postanete alkari?

Mnogi rođeni u Sinju maštaju da postanu alkari. To je velika čast i odgovornost. Potrebno je puno truda i vježbe. (Matko Antonio Ivković Mandac, 7. c)

Mogu li postati alkar ako nisam rođen u Sinju?

Nažalost, ne. Alku mogu trčati samo muškarci koji su rođeni u gradu Sinju, nosvi turisti uvijek su dobrodošli pokušati jahati konja i nositi koplje. (Ana Milica Dotur, 7. c)

Kako provodite ljetne praznike u Sinju, osobito za vrijeme Alke i Velike Gospe?

Ljetne praznike u Sinju provodimo tako da šetamo pijacom, idemo na sladoled, u park ili pješice do tvrđave Kamičak. Kada su dani Alke ili Velike Gospe idemo na „stoliće“, kupujemo kokice i igramo se na napuhancima u parku. (Gabriela Perković, 7.c)

Mi preko ljeta imamo pet tjedana odmora. Učiteljica kaže da vi imate gotovo cijelo ljeto – dosadi li vam biti kod kuće?

Čudi me što imate tako malo tjedana odmora dok mi imamo praznike od 13.6 do 8.9. Nikada mi ne dosadi biti bez škole jer imam društvo s kojim sam svaki dan! Mislim da bi sva djeca ovoga svijeta trebala imati duže praznike kao što ih mi imamo u Hrvatskoj! Sigurna sam i da je vama zabavno u Švicarskoj, ali bi trebalo posjetiti Cetinsku krajinu i pogledati kakvo je naše ljeto ovdje. (Lena Perić, 7. c)

Nakon ovog intervjua učenici iz Sinja zainteresirali su se i za naš život u Švicarskoj, pa ćemo im uskoro videopozivom odgovoriti na njihova pitanja.

Učimo o alki

Mladi alkari

Radost alke

Moji božićni praznici

Ja sam za božićne blagdane bila kući. Na Badnju večer, poslije mise, otvorili smo poklone. To je bilo divno. Mali Isus ispunio je sve naše želje. Božić smo proveli s obitelji i prijateljima. Bio je to prekrasan dan. Praznike smo proveli jednostavno i lijepo.

Celine Brica, 4. r., Massagno

Sveti Nikola

U obitelji je sve tiho, noć se spušta polako, svi čekaju Nikolu s uzbuđenjem, baš svatko.

Čizme stoje pred vratima, sjaje kao nove, dugo su čekali današnji dan godine ove.

Sveti Nikola poklone za sve ima, za mamu, tatu, kćer i sina.

I tako radi cijelu noć, ide od kuće do kuće, makar je star i kukovi ga muče.

Prati ga krampus po ledenom mraku, zveckajući lancima u tihom koraku.

Ujutro svi se vesele, nitko nije nesretan, sveti Niko, sretan ti imendan!

Lucija Justinić, 12. r., Nussbaumen

Jesen, Lucija Martinović, 4. r., Friesenberg

Zimski dan, Elodie Lučić, 5. r., Küssnacht

Dan u životu snježnog zeca

Ja sam snježni zec i živim u stablu. Vrijeme vani je hladno i puno pada snijeg. Vani ima malo životinja zato što je tako hladno i stabla su puna snijega. Ja pijem toplu čokoladu i gledam kroz prozor. Osjećam se dobro zato što volim gledati kroz prozor. Vidim puno snijega i malo životinja.

Nina Katarina Barešić, 3. r., Küssnacht

ADVENTSKA ABECEDA

- A – adventske svijeće gore
- B – bor je velik
- Č – cijeli dan se igram
- Č – čokoladni kolač jedemo
- Ć – ćup je pun mlijeka
- D – dom miriši na kolače
- Dž – džemper sa slikom bora
- Đ – đumbir u medenjacima miriše
- E – emisija o Božiću
- F – film o Božiću
- G – grana bora za dekoraciju
- H – hladno je vani
- I – inje pada po granama
- J – jaslice su ispod bora
- K – kalendar adventski je već otvoren
- L – lica pokazuju uzbuđenje
- Lj – ljubav prema obitelji
- M – miris bora je u kući
- N – najveći poklon ispod bora
- Nj – njuška od Rudolfa je crvena
- O – oblačimo lijepe stvari
- P – pada puno snijega
- R – rodio se Isus
- S – siječemo bor u šumi
- Š – šaran se jede na Badnjak
- T – toranj od crkve zvuči
- U – ulice su lijepo okićene
- V – veselje jer ne moram u školu
- Z – zbor pjeva božićne pjesme
- Ž – žarulje na boru lijepo svijetle

Lean Mateo Sučić, 5. r., Mettmenstetten

Zima, Anja Čorluka, 5. r., Aarau

Božićni ugođaj

Dan prije Božića svi su se nekamo žurili. Bake su pekle božićne kolače, roditelji su kitili bor stavljajući lijepe ukrase i šarene lampice, a djedovi su igrali karata na velikom stolu. U hladnoj večeri djeca su gradila ogromnog snjegovića ili su se grudala. Poslije toga svi su se spremili na spavanje i ušuškali u mekani krevet. Neki su nestrpljivo čekali da zaspu, a neki su već spavali sanjajući poklone ispod šarenog bora. Sljedećeg jutra svi su dojurili da vide što su dobili za Božić. Vani su padale lijepe pahuljice stvarajući velik i dubok snijeg. Cijela kuća bila je okićena zelenom i crvenom bojom. Stol je bio prepun toplih božićnih jela, a zrak mirisa toplog čaja s cimetom. Neki su za poklon dobili čarape ili papuče, neki legače, neki autiče... Ali na kraju to nije bilo tako bitno. Najvažnije je bilo uživati, pjevati, plesati, slušati muziku i ugodno se zabavljati s dragim ljudima.

Emma Hajak, 6. r., Morges

Moj pas Teddy

9. siječnja 2021. bio je poseban dan. Ujak i ujna dovezli su nam malog Teddyja iz Hrvatske u Švicarsku. Jako smo mu se radovali. U početku je bio malo uplašen i bojao se izaći iz kaveza. Pod mu je bio previše klizav. Za Božić smo dobili krevetić, igračke i povodac. Kad je bio malen, volio je krevetić, ali sada mu je premalen pa spava s nama u krevetu. Sada najviše voli svoju loptu, naše čarape i papuče. Za njegov prvi rođendan susjeda mu je napravila kolač koji je izgledao kao kost. Nažalost, on ga nije mogao jesti jer je bio od čokolade, a za pse je to opasno. Sljedeće je godine ipak dobio kolač koji smije jesti.

Emma Jagić, 6. r., Naters

Ljeto na Cresu

Svoje ljetne praznike uvijek provodim na otoku Cresu. S prozora moje sobe vide se prekrasne planine, a na drugoj strani se vidi more. Ujutro se obično moj rođak i ja idemo kupati, a do plaže ima samo 50 metara. Kada nam je prevruće, idemo baki na punjene paprike. Malo se odmaramo pa idemo na drugu plažu. Treba nam petnaestak minuta biciklom. Popodne dolazi katamaran pa gledamo kako pravi velike valove pa se puštamo da nas valjaju. Navečer često uz obalu lovimo ribe. Ja sam jako zadovoljan ako nešto ulovimo. Jednom sam ulovio brancina i djed ga je ispekao na roštilju. Volim ljetovati na Cresu s rođakom jer se puno smijemo i dobro zabavljamo.

Roko Kumer Campos, 7. r., Ženeva

Crvena priča

Bila jednom jedna crvena jabuka. Ona je htjela napraviti crveni džem od crvenih jagoda, ali zbunila se i u vrtu umjesto crvenih jagoda, ubrala crvenu rajčicu. Onda je razmišljala i zaključila: „Nemam sastojke za džem, ali napraviti ću si crveni kečap.“

Dok se kečap kuhao, otišla je šetati u crvenu šumu. Tamo je skupljala crveno lišće koje je popadalo s crvenih stabala. Najednom je izletio jež koji je na leđima nosio crvenu gljivu i planirao je pojesti. Crvena jabuka kazala je crvenom ježu: „Neee, nemoj, ta crvena gljiva je otrovna!!! Bolje da je ja pojedem, nego da se ti otruješ, ja sam samo jabuka!“

Ipak, i crvena se jabuka razboljela i postala zelena, a dobila je i bijele točkice. Ali to sad više nije naša, crvena priča, nego nova, zelena priča...

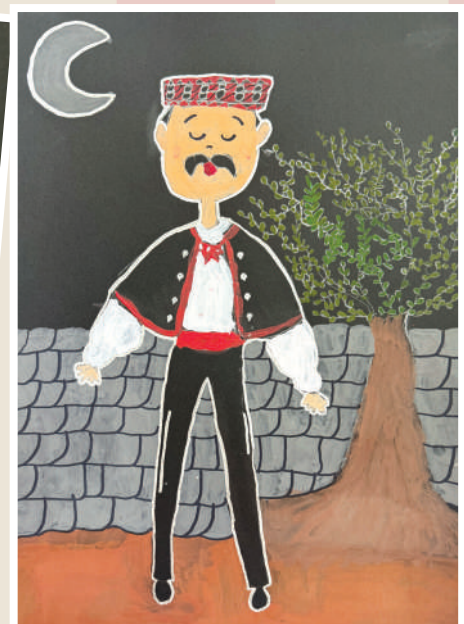
Grupni rad učenika HN Steinach

Paun, Raffaella Marić, 5. r., Ascona

Slavonska narodna nošnja, Iva Batinić, 3. r., Urdorf

Šibenska narodna nošnja, Leonie M. C. Butina, 4. r., Urdorf

Važne žene hrvatskih legendi

Poveži crtež s odgovarajućim opisom.

Crna kraljica, Valentina Anđelić, 7. r., Möhlin

Žena koja se zvala Nera, živjela je na Griču i pomagala ljudima pomoću ljekovitog bilja.

Rafaela Krajinović, 7. r., Rothrist

Grička vještica, Leona Martinović, 7. r., Möhlin

Žena po kojoj je Manduševac dobio ime.

Manuel Divković, 6. r., Rothrist

Djevojka Manda, Emilio Samardžić, 5. r., Möhlin

Zla kraljica koja je živjela u Medvedgradu.

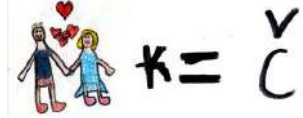
Marko Bičvić, 7. r., Rothrist

HRVATSKA SKRIVA OTOKE NEOBIČNIH NAZIVA - MOŽEŠ LI IH OTKRITI POMOĆU REBUSA?

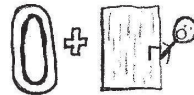
Rješenje: _____

Crtež: Zvonimir Čonkaš, 3. r., Rothrist

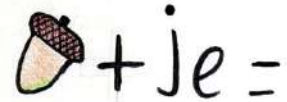
Rješenje: _____

Crtež: Karolina Čonkaš, 4. r., Rothrist

Rješenje: _____

Crtež: Marin Martinović, 4. r., Möhlin

Rješenje: _____

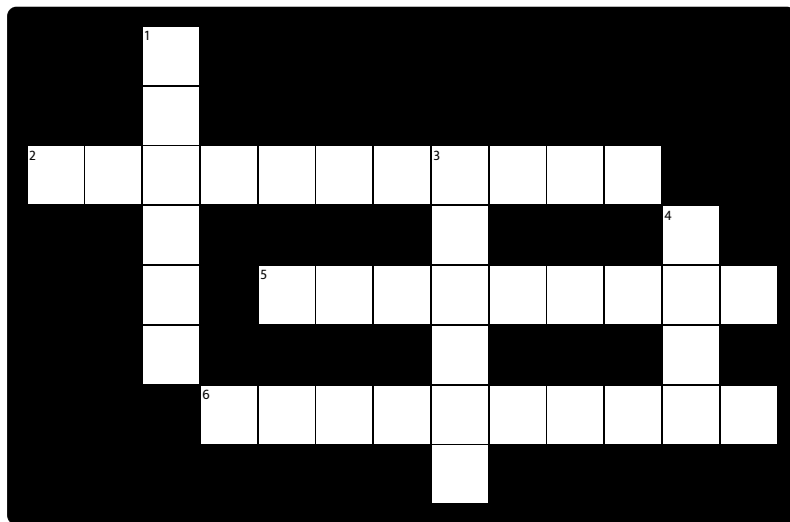
Crtež: Karolina Čonkaš, 4. r., Rothrist

Hrvatski gradovi

W G F T R O G I R A
P K V A R A Ž D I N
R I B J K Z K U D P
A N T J Z A G R E B
D V I S O L I N C Š
A O L E D J M H C I
Z R P H E P Š J I M
X B S K I U R A G O
F U A K H L M X A E
W D Q P L A P S P Z

1. SPLIT	7. TROGIR
2. PULA	8. PAG
3. SOLIN	9. DUBROVNIK
4. ZAGREB	10. VARAŽDIN
5. ZADAR	11. RIJEKA
6. OMIŠ	

Hrvatski gradovi, Jelena Škokić, 7. r., Muttienz

VODORAVNO:

2. povelja Bele IV., izdana Gradecu
- Najstariji park u Zagrebu
- Srednjovjekovna utvrda na Medvednici

OKOMITO:

- Naselje koje se spojilo s Kaptolom u jedinstveni grad
- Umjetno jezero u Zagrebu
- Rijeka koja teče Zagrebom

Hrvatski otoci

P A Š M A N I Y N P
N D F K J Š N T G R
N G N Z M L R L V H
L A S T O V O E T V
K O R Č U L A Č E A
B K J P P V K S J R
U R T A P D E E L K
J K A G K R U R M O
Š O A Č V I S C C Š
L Š O L T A H O V S

1. HVAR	7. MLJET
2. KORČULA	8. LASTOVO
3. VIS	9. KRK
4. PAG	10. ŠOLTA
5. BRAC	11. PAŠMAN
6. CRES	

Hrvatski otoci, Laura Rajič, 7. r., Liestral

Zajedno za jezik i identitet

*Jezik koji nas
povezuje i
zajedništvo koje
ga čuva*

Piše: Marina Gregorović, članica Upravnog odbora

Postoje riječi koje ne prevodimo.

Ne zato što ne možemo — nego zato što ih samo na svom jeziku istinski osjećamo.

U svijetu u kojem naša djeca odrastaju među različitim jezicima, kulturama i identitetima, materinski jezik postaje sidro. Nešto što ih drži. Nešto što ih vraća sebi.

Za dijete u Švicarskoj, hrvatski jezik nije samo govor.

To je glas doma.

To je zagrljaj bake u riječima.

To je priča koju razumije bez objašnjenja.

To je mjesto gdje zna tko je.

Zbog svega ovoga rad Udruge roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj ima duboko značenje. To nije samo organizacija nastave, to je čuvanje onoga što se ne smije izgubiti.

Već više od tri desetljeća, kroz predanost roditelja, učitelja i svih uključenih, gradi se nešto puno veće od sustava – gradi se zajedništvo. Zajedništvo koje omogućuje da djeca imaju pristup jeziku, knjigama, projektima, susretima, ali još važnije – osjećaju pripadnosti.

Nije isto učiti jezik i živjeti jezik.

Kroz udžbenike, časopis „Govorimo hrvatski“, radionice i zajedničke projekte, jezik prestaje biti obaveza i postaje dio svakodnevice. Nešto prirodno. Nešto njihovo.

A onda se dogodi trenutak.

Dijete pročita prvu rečenicu.

Napiše prvu riječ.

Ili jednostavno – spontano progovori hrvatskim jezikom.

U tom trenutku ne raste samo znanje.

Vraća se dio doma.

Učitelji to znaju. Zato ne prenose samo gradivo – oni bude osjećaj. Strpljivo, tiho i predano, pomažu djeci da izgrade odnos prema jeziku koji će ih pratiti cijeli život. I roditelji to osjećaju.

Jer ono što su ponijeli sa sobom, sada živi dalje.

Očuvati materinski jezik ne znači gledati unatrag.

To znači dati djetetu čvrsto tlo pod nogama za sve što dolazi.

U svijetu koji se stalno mijenja, to je jedna od rijetkih sigurnosti koju mu možemo dati.

Jer jezik nije samo ono što govorimo.

Jezik je ono što nosimo.

Jezik je ono što jesmo.

Udruga roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj

Piše: Monika Vitez, članica Upravnog odbora

Snaga zajedništva i očuvanje identiteta

Udruga roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj već 36 godina djeluje kao važan stup u očuvanju hrvatskog jezika, kulture i identiteta među djecom i mladima koji odrastaju izvan domovine. Kroz predan rad roditelja, učitelja i članova Upravnog odbora, stvara se stabilan i organiziran sustav koji omogućuje kvalitetno obrazovanje na hrvatskom jeziku u međunarodnom okruženju.

Uloga Udruge nadilazi osnovnu organizacijsku funkciju. Ona okuplja zajednicu, povezuje generacije i stvara prostor u kojem djeca ne uče samo jezik, već razvijaju osjećaj pripadnosti i razumijevanje vlastitih korijena. Upravo kroz takvo djelovanje Udruga doprinosi očuvanju identiteta u suvremenom, višejezičnom i multikulturnom društvu.

Ključna misija - stabilna potpora sustavu i povezivanje zajednice

Temeljni cilj Udruge od samog je početka nepromijenjen - pružanje financijske i logističke potpore održavanju i unaprjeđenju nastave te povezivanje roditelja, učenika i učitelja u stabilan i funkcionalan sustav. Ova povezanost temelj je uspješnog djelovanja Hrvatske nastave u Švicarskoj. Unatoč promjenama u sastavu Upravnog odbora tijekom godina, kontinuitet rada i jasno definirani ciljevi ostaju trajna vrijednost Udruge. Sustav se razvija i prilagođava novim okolnostima, ali njegova osnovna svrha ostaje ista - osigurati kvalitetnu nastavu i stabilno okruženje za učenike.

Uloga Udruge u svakodnevnom radu - organizacija, podrška i razvoj

Djelovanje Udruge vidljivo je u brojnim segmentima organizacije nastave. Pomoću roditeljskih doprinosa omogućuje se nabava i distribucija udžbenika, čime se osiguravaju ujednačeni nastavni materijali učenicima diljem Švicarske. Udruga sudjeluje i u održavanju mrežne stranice Hrvatske nastave, koja predstavlja važan komunikacijski kanal između roditelja, učitelja i organizacijskog sustava. Također, podržava izdavanje časopisa „Govorimo hrvatski“, koji dodatno doprinosi očuvanju jezika i kulturnog identiteta. Uz to, Udruga aktivno sudjeluje u provedbi i sufinanciranju brojnih obrazovnih, kulturnih i izvannastavnih projekata te radionica koje obogaćuju nastavne sadržaje i potiču učenike na dodatne uključivanje u sadržaje koje nudi Hrvatska nastava.

UDRUGA RODITELJA

Što omogućuju roditeljski doprinosi?

- nabavu i distribuciju udžbenika diljem Švicarske
- održavanje mrežne stranice Hrvatske nastave
- tisak časopisa „Govorimo hrvatski“
- provedbu i sufinanciranje projekata i radionica
- sredstva prikupljena kroz roditeljske doprinose omogućuju stabilno funkcioniranje sustava i kontinuirani razvoj dodatnih aktivnosti koje doprinose kvaliteti obrazovanja.

Transparentnost i odgovornost - temelj povjerenja zajednice

Rad Udruge temelji se na načelima zakonitosti, odgovornosti i transparentnosti. Udruga je registrirana u skladu s pravnim i poreznim sustavom Švicarske Konfederacije, a financijsko poslovanje vodi se uz vanjski knjigovodstveni nadzor. Takav pristup osigurava jasno i odgovorno upravljanje sredstvima te doprinosi povjerenju u rad Udruge. Sve aktivnosti usmjerene su na dobrobit učenika i očuvanje visoke kvalitete nastave.

Uloga Upravnog odbora - odgovornost, kontinuitet i predanost

Posebnu ulogu u radu Udruge ima Upravni odbor, koji svojim angažmanom osigurava organizaciju i stabilnost sustava. Članovi Upravnog odbora djeluju volonterski, ulažući svoje vrijeme, znanje i iskustvo u razvoj i unapređenje nastave. Njihov rad uključuje koordinaciju aktivnosti, donošenje odluka, podršku projektima te kontinuiranu komunikaciju s roditeljima i institucijama. Iako nije izravno vidljiv u nastavi, rad Upravnog odbora ključan je za funkcioniranje cjelokupnog sustava.

Zajednički cilj - očuvanje jezika, kulture i identiteta

Udruga roditelja svojim djelovanjem ne doprinosi samo kvaliteti nastave, već i jačanju zajedništva među svim generacijama Hrvata u Švicarskoj. Kroz sustavan i odgovoran rad stvara se dugoročna povezanost s jezikom, kulturom i identitetom. Pozivamo roditelje i članove zajednice da se uključe u rad Udruge jer zajedničkim djelovanjem osiguravamo kontinuitet i kvalitetu nastave na hrvatskom jeziku za sadašnje i buduće generacije.

Lička narodna nošnja,
Emilia Matijević, 8. r., Urdorf

Centar Hrvatske nastave u Švicarskoj - čuvar jezika, kulture i identiteta

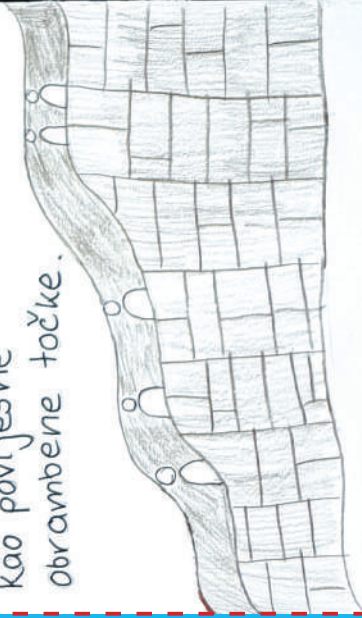
Piše: Anica Levaković, predsjednica Udruge roditelja

Centar Hrvatske nastave u Švicarskoj ima iznimno važnu ulogu u očuvanju hrvatskog jezika, kulture i identiteta među mladim Hrvatima. Djelovanje našeg Centra iznimno je značajno za djecu i mlade koji odrastaju u višejezičnom i multikulturnom okruženju. Centar je učionica u Dietikonu, ured koordinatorice koja ima izuzetno puno zadataka, a najvažniji je ishoditi dozvole za učionice diljem Švicarske Konfederacije. Centar je i zbornica naših učiteljica, u kojoj se ispisuju matične knjige, pečate učeničke knjižice i svjedodžbe, planira školska godina i dogovaraju projekti. Centar je ujedno i ured Udruge roditelja koja je zadužena za financijsku i logističku potporu Hrvatskoj nastavi u Švicarskoj. U Centru se održavaju različite radionice, edukacije, aktivnosti, kino-

projekcije i književni susreti u našoj dobro opremljenoj knjižnici. Važnost Centra je i u tome što ima centralnu adresu koja učiteljima olakšava dolazak iz Domovine i ishođenje radnih dozvola. Riječ je o višenamjenskom prostoru koji povezuje sve ove karike i tvori jedan čvrst i stabilan krug budućnosti hrvatskog jezika i kulture u Švicarskoj. Važno je istaknuti roditeljsku potporu bez koje ne bi bilo moguće organizirati nastavu na ovako visokoj razini. Ponosni smo na uspješan sustav Hrvatske nastave u Švicarskoj u kojem djeluju izvrsni učitelji koje je osiguralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske, a koji našoj djeci pružaju znanje o domovini i materinskom jeziku. Važnost našeg Centra nije samo u obrazovanju već i u jačanju zajedništva među mladim generacijama, pripadnicima čak treće i četvrte generacije Hrvata u Švicarskoj.

Zidine i kule

Zidine označavaju snagu sigurnosti i važnost Sinja kao povijesne obrambene točke.

Važan prometni položaj

Sinj je prometno povezan s obalnim gradovima poput Splita, što ga čini važnim regionalnim središtem Dalmatinske Zagore.

Tradicionalna hrana

Sinj je poznat po tradicionalnim jelima kao što su **arambašiči** i **sinjski uštipci**.

21230

Hrvatska pošta

Vrata Bazilike Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju predstavljaju ulaz u sveto mjesto molitve. Kroz njih prolaze brojni vjernici koji dolaze moliti se Gospi Sinjskoj. Djelo su poznatog sinjskog umjetnika **Stipe Sikirića**.

Sinjski alkari

Sinjski alkari su konjanici iz Sinja koji sudjeluju u viteškom natjecanju Sinjska alka. Oni nose tradicionalne odore i na konji ma kopijem gađaju alku. Alkari su

simbol hrabrosti, časti i ponosa sinjskog kraja.

Sinj-
ške
Dalmatinske
Zagore

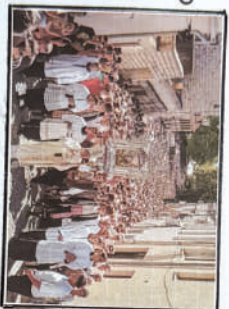
Položaj

Sinj se nalazi u unutrašnjosti Hrvatske, oko 30km sjeveroistočno od Splita u Dalmaciji.

Hodočasnički grad

Sinj je poznato hodočasničko mjesto zbog Gospe Sinjske.

43° 42' N, 16° 38' O

Tvrđava

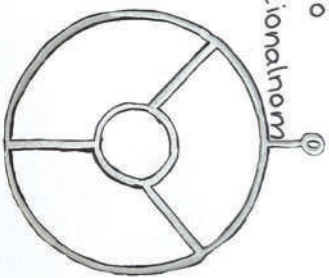
Iznad grada se nalaze ostaci stare tvrđave.

Sinj

Sinjska alka

Sinj je poznat po Sinjskoj alci, tradicionalnom viteškom turniru koji se održava svake godine od 17-15.

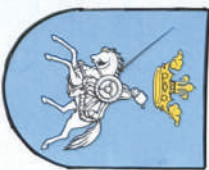
Crkva-bazilika

Najpoznatija crkva u Sinju je **Bazilika čudotvorne Gospe Sinjske**, izgrađena u 18. stoljeću. Ona čuva čudotvornu sliku Gospe Sinjske i važno je hodočasničko mjesto koje svake godine posjećuju tisuće vjernika, posebno tijekom blagdana Velike Gospe.

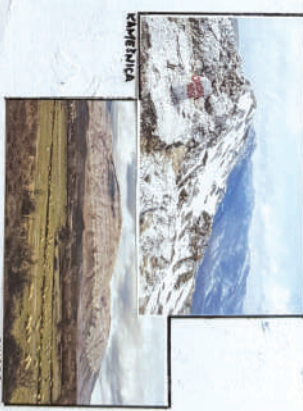
IN PERPETUUM CORONATA TRIUMPHAT - ANNO MDCCLV

Grb

Grb grada Sinja prikazuje **alkomana konju** koji simbolizira obranu grada od Osmanlija 1715. godine. Na grbu se također nalazi kruna koja predstavlja Gospu Sinjsku, zaštitnicu grada. - Grb je simbol hrabrosti, vjere i bogate povijesti Sinja.

Planine

Grad se nalazi blizu planina **Kamešnice, Svilaje i Dinara** poznatih među planinarima.

23.328 (Stanovnika (2021))

Gradonačelnik

Miro Bujlić je sadašnji gradonačelnik Sinja i vodi te donosi važne odluke za razvoj i život građana.

